

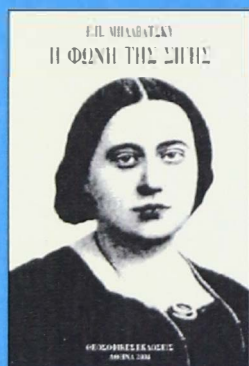
ΙΛΙΞΟΣ

Από τα νιάτα σου μέχρι
και τα γηρατειά σου
εφοδιάσου με σοφία.
Γιατί αυτή είναι
το πλέον ασφαλές
και χρήσιμο απόκτημα
ανάμεσα σε όλα

Βίας

Κυκλοφόρησαν οι νέες εκδόσεις των έργων της ιδρύτριας της Θ.Ε.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

Η Φωνή της Σιγής Το Κλειδί της Θεοσοφίας Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία
και στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,

T.T. 106 71

Τηλ.+Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή
Το Κλειδί της Θεοσοφίας16€
Η Φωνή της Σιγής.....8€
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό8€

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Αττικής, Κωδικός: 4311

Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961 Fax: 210 36.10.961

www.theosophicalsociety.gr

email(περιοδικού): ilisos@theosophicalsociety.gr

email(Εταιρείας): info@theosophicalsociety.gr

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Εκδότης - Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Κρυσταλλία Ιωαννίδου, Ιφιγένεια Κασταμονίτη

Μεταφράσεις: Ιφιγένεια Κασταμονίτη

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ – ΜΑΡΤΙΟΣ 2007, Τεύχος 267

Η καρδιά που ακολουθεί τις περιφερόμενες αισθήσεις, απομακρύνει την κρίση όπως ο άνεμος παρασύρει τη βάρκα επάνω στα νερά. Αυτός που αποβάλλει όλες τις επιθυμίες, ζώντας ελεύθερος από προσκολλήσεις και από εγωισμό, αυτός κερδίζει τη μακαριότητα.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

(Βιβλίο Γενεθλίων, Κανόνων και Αξιοματών)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Σελ.

Γεώργιος Σιβρής: Αναζητώντας το Κλειδί της Θεοσοφίας	σελ. 3
Χένρυ Στιλ Όλκοτ: Οι Ήρωες των Μεγάλων Θρησκειών	13
John Algeo: Μελέτη επάνω στη «Φωνή της Σιγής»	17
Η Ελευθερία	26
Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Το Δένδρο της Ζωής	28
Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ADYAR	31
Διόνυσος Δενδρίτης	37
Ο Αριθμός 9 - Η Εννεάς	42
Ιφιγένεια Κασταμονίτη: Το Χάος - Χώρος στην Παράδοση	46
Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ: Η Ενότητα του Θείου	51
Erica Letzerich: Το Εσωτερικό Ταξίδι	54
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΧΡΟΝΗ ΣΟΦΙΑ	58
Το Ανιζανοπούριο	59
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ	61
ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ	63

Με χαρά πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Θεοσοφικής Εταιρείας στην διεύθυνση:

www.theosophicalsociety.gr

Η ιστοσελίδα είναι γραμμένη σε δύο γλώσσες – Ελληνικά και Αγγλικά.

Αν και βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή, αρκετά τμήματά της είναι ήδη

On Line. Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στη διεύθυνση

webmaster@theosophicalsociety.gr

ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ

Γεώργιος Σιβρηής

(Ομιλία που έγινε στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Σχολής της Θεοσοφίας στην Αθήνα, τον Οκτώβριο 2006)

Πριν αποφασίσω να δώσω αυτό τον τίτλο, στοχάστηκα επί μακρόν επάνω στην εξής δήλωση του Κρισναμούρτι: «Το μέσον είναι ο σκοπός, και το σωστό μέσον οδηγεί στη σωστή κατάληξη». Αναλύοντας περαιτέρω τη δήλωσή του αυτή προτείνει ότι, προτού αρχίσουμε να ερευνούμε, θα πρέπει να διαθέτουμε το κατάλληλο όργανο που απαιτείται για την έρευνα. Ότι θα πρέπει να έχουμε την ικανότητα να ερευνούμε – όχι απλώς να αρχίσουμε να ερευνούμε.

Αυτό σημαίνει πως για να έχουμε την ικανότητα αυτή θα πρέπει απαραίτητως να κατανοήσουμε προηγουμένως τον εαυτό μας. Διότι, πώς μπορούμε να ερευνήσουμε χωρίς προηγουμένως να γνωρίζουμε το αντικείμενο της έρευνάς μας και τι είναι εκείνο που ερευνά; Γι' αυτό επιμένει ότι είναι πρωταρχικής σημασίας η γνώση του εαυτού μας, όπως επίσης να ανακαλύψουμε ποιο είναι το πρόσωπο που ερευνά και τι είναι εκείνο που ερευνάται. Επομένως, αν το αντικείμενο της έρευνας είναι η Θεοσοφία, θα πρέπει να διαθέτουμε το κατάλληλο μέσον που να μας οδηγήσει σ' αυτήν. Εξ ου και η ανάγκη να ανακαλύψουμε το Μυστικό Κλειδί. Έτσι, το κλειδί είναι πολύ σημαντικό, είναι πρωταρχικής σημασίας, εί-

ναι η πρώτη κίνηση στην έρευνά μας για τη Θεοσοφία. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το κλειδί είναι η αρχή και η Θεοσοφία είναι το τέλος. Όπως γνωρίζουμε, η Θεοσοφία δεν βρίσκεται στα βιβλία. Η γραπτή, η διανοητική γνώση είναι το ένδυμα της μυστικής σοφίας που αποτελεί το σώμα, και ο σκοπός μας είναι να αγγίξουμε το σώμα. Νομίζω ότι, πριν προχωρήσουμε στην εξέταση του θέματός μας είναι απαραίτητο να δώσουμε ορισμούς στις παρακάτω έννοιες:

1) Τι είναι Θεοσοφία, ποιά είναι η φύση της και ποιά η προέλευσή της;

2) Τι ακριβώς εννοούμε με το «Κλειδί»;

3) Πώς μπορούμε να ανακαλύψουμε το κλειδί που θα μας επιτρέψει να αντικρίσουμε τους πνευματικούς θησαυρούς της, να αποκαλύψουμε με άλλα λόγια το πρόσωπο της Ίσιδος καθότι η Ίσις είναι η θεότητα που αντιπροσωπεύει τη θεία γνώση;

Είναι προφανές πως όταν ασχολούμαστε με την ανεύρεση ενός πράγματος, αναζητάμε ένα σημείο ή ένα αντικείμενο που δεν είναι ορατό, που βρίσκεται σε λανθάνουσα κατάσταση, κάτι για το οποίο δεν έχουμε επίγνωση. Κάτι που υπάρχει μεν αλλά δεν το αισθανόμαστε ούτε το βλέπουμε, που είναι άγνωστο και κρυμμένο και θα πρέπει να μας αποκαλυφθεί. Στην προκειμένη περίπτωση μιλάμε για μια απόκριση εσωτερική αντίληψη, που θα μας δώσει τη δυνατότητα να αφαιρέσουμε το πέπλο της άγνοιας και να έχουμε μια άμεση προσέγγιση στη φύση της Θεοσοφίας.

Λέγοντας αυτό καταλήγουμε φυσιολογικά στο συμπέρασμα ότι με το νου που για εμάς είναι το γνωστό, δεν μπορούμε να έχουμε άμεση γνώση των θεοσοφικών Αληθειών, που είναι για εμάς το άγνωστο. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται ένα διαφορετικό είδος αντίληψης. Αυτό είναι το κλειδί για το οποίο ψάχνουμε, και όπως μπορούμε να φανταστούμε, αυτό το κλειδί είναι ο πολυτιμότερος άγνωστος εαυτός μας. Είναι η αληθινή θεία φύση μας που θα πρέπει να ενεργοποιήσουμε αν πρόκειται να ανακαλύψουμε τι είναι Θεοσοφία.

Η αληθινή φύση μας, η φύση του Εαυτού της βονδιστικής διδασκαλίας, είναι βαθιά κρυμμένη μέσα μας και περιμένει την αφύπνισή της. Για το λόγο αυτό όλες οι αρχαίες φιλοσοφίες και παραδόσεις τονίζουν την ανάγκη να μάθουμε την τέχνη της αυτογνω-

σίας. Και βέβαια, η Θεοσοφική Εταιρεία είναι παράλληλη με αυτή τη διδασκαλία που υποστηρίζει πως αν δεν γνωρίσουμε τον εαυτό μας, δεν θα μάθουμε ποτέ τι είναι Θεοσοφία, τι είναι Θεϊόν. Γι' αυτό ο Κρισναμούρτι λέγει ότι «χωρίς αυτογνωσία δεν υπάρχει το ορθώς σκέπτεσθαι. Και το ορθώς σκέπτεσθαι θα πρέπει να το θεωρήσουμε ως μια ιδιότητα της θείας σοφίας». Πιο συγκεκριμένα μας λέγει ότι όσο περισσότερο γνωρίζουμε τον εαυτό μας, τόσο υπάρχει περισσότερη καθαρότητα.

Η αυτογνωσία δεν καταλήγει κάπου, δεν φθάνει σε ένα επίτευγμα, δεν φθάνει σε ένα συμπέρασμα αλλά είναι ένας ποταμός χωρίς τέλος. Και καθώς κανείς ασχολείται με αυτήν, καθώς προχωρεί σε βάθος, ολοένα περισσότερο βρίσκει τη γαλήνη. Μόνο όταν ο νους είναι ατάραχος – δια της αυτογνωσίας και όχι δια της επιβαλλόμενης πειθαρχίας – μόνο τότε σε εκείνη την αταραξία, σε εκείνη τη σιγή μπορεί να εμφανιστεί το πραγματικό. Μόνο τότε είναι που μπορεί να υπάρξει δημιουργική δράση. Με άλλα λόγια, να υπάρξει αληθινή Θεοσοφία διότι η Θεοσοφία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του πραγματικού. Στην αυτογνωσία «προσπαθούμε να απογυμνώσουμε τον εαυτό μας και να τον δούμε, και στην κατάσταση αυτής της απογύμνωσης έρχεται η σοφία».

Το ερώτημα που τίθεται εδώ είναι το εξής: Μπορούμε να αφυπνίσουμε την εσωτερική αυτή αντίληψη μόνοι μας; Είναι η αυτογνωσία θέμα προσωπικής επιλογής ή απόφασης; Και αν είναι, γιατί η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων δείχνουν ανάκατοι να κάνουν την παραμικρή προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση, και είναι απρόθυμοι ακόμη και να ακούσουν κάποιον που τους παροτρύνει έστω και μόνο να το σκεφθούν;

Ίσως αρνούνται να δεχθούν την ιδέα να ασχοληθούν σοβαρά με τον αληθινό εαυτό τους, ή το βρίσκουν πολύ δύσκολο και κοπιώδες, αν όχι αδύνατο, να εμπλακούν σε μια τέτοια περιπέτεια προφανώς διότι δεν το θεωρούν τόσο αναγκαίο και απαραίτητο. Πρόκειται αναμφισβήτητα για μια πολύ σκληρή εργασία, να παρατηρούμε δηλαδή τον εαυτό μας όπως είναι και να ερευνούμε βαθιά το εσωτερό τμήμα της φύσης μας. Ίσως διότι δεν έχουμε την ικανότητα να παρατηρήσουμε την εσωτερική πλευρά του εαυτού μας επειδή ο οφθαλμός της ψυχής μας είναι ανενεργός. Και αυτός είναι προφανώς ο λόγος που ο Κρισναμούρτι λέγει: «Σας ζητώ το

αδύνατο». Παρόλα αυτά επιμένει ότι θα πρέπει να το κάνουμε καθότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη για μια βαθιά και ριζική αλλαγή στο νου και την καρδιά μας. Προφανώς το αδύνατο αναφέρεται εν προκειμένω στην υλική προσωπικότητα, στην ανθρώπινη διάνοια, όχι όμως και στην πνευματική ατομικότητα.

Όπως αναφέρεται στην Καινή Διαθήκη:

«Τα αδύνατα για τους ανθρώπους, είναι δυνατά για τον Θεό».

Και κατ' επέκταση για τον Εαυτό, την εντός ημών θεία φύση. Εξ ου και η παρότρυνση να γνωρίσουμε τον αληθινό εαυτό μας. Ο Κρισναμιούρτι λέγει επίσης ότι το γνωστό είναι η δράση της θέλησης, αλλά στην αιτογνωσία θα πρέπει κανείς να ξεκινήσει από το άγνωστο, να αρχίσει δηλαδή από την άλλη πλευρά. Σύμφωνα δε με μια βουδιστική διδασκαλία, όταν φθάσει κανείς στην άλλη όχθη ελευθερώνεται από τη γέννηση και το θάνατο, από τον κύκλο δηλαδή των ενσαρκώσεων. Έτσι, το ξεκίνημα από την άλλη όχθη μπορεί ενδεχομένως να ερμηνευθεί ως μια εκκίνηση από το βασίλειο της ορθότητας που είναι η διαμονή των Διδασκάλων, των Μαχάτμας της Θεοσοφίας. Γι' αυτό ο Κρισναμιούρτι λέγει ότι η αφύπνιση της νοημοσύνης δεν είναι θέμα θέλησης αλλά είναι κάτι που πρέπει να συμβεί. Να συμβεί όμως από ποιον; Κατά τον Απόστολο Παύλο, η πνευματική αφύπνιση «δεν είναι του θέλοντος ούτε του τρέχοντος αλλά του ελεούντος Θεοῦ». Ένας γνωστός μυστικός του χριστιανισμού, ο Άγιος Ιωάννης του Σταυρού γράφει στο βιβλίο του «Η Σκοτεινή Νύκτα της Ψυχής»:

«Ένα έργο τόσο μεγαλειώδες όπως είναι η ένωση της ανθρώπινης θέλησης με την άγια θέληση του Θεού, πρέπει να αρχίσει από τον Θεό και να ολοκληρώνεται από Αυτόν. Η αρχή συνίσταται στη χάρι της κλήσης, το τέλος στο μεγαλείο της όρασης. Το τέλος της ανθρώπινης θέλησης είναι η αρχή της θείας θέλησης, της θείας χάριτος».

Το ίδιο θέμα συναντάται και στην ελληνική μυθολογία και περιγράφεται ως εξής: Όλες οι ψυχές αποτελούν τμήμα της παγκόσμιας ψυχής, η ολότητα της οποίας είναι ο Διόνυσος και αυτός οδηγεί το περιπλανώμενο πνεύμα στην αρχική κατοικία του και το συνοδεύει δια της εξαγνιστικής διαδικασίας, τόσο της πραγματικής όσο και της συμβολικής κατά τη διέλευσή του από τη γη. Αυτός είναι ο αθάνατος μνηστήρας της ψυχής, η θεϊκή επίδραση που

δημιούργησε τον κόσμο και η οποία, αφυπνίζοντας την ψυχή από τη Στυγία νάρκη, την επαναφέρει από τη γη στον ουρανό.

Οι Διδάσκαλοι: Αν θέλουμε να προσαρμόσουμε τον ελληνικό μύθο στα θεοσοφικά πλαίσια, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η θεϊκή επίδραση εκπορεύεται από την άλλη όχθη, από ένα άγνωστο και αθέατο για εμάς χώρο όπου, όπως μας λένε, βρίσκεται η διαμονή ή κατοικία των Διδασκάλων που απαρτίζουν την «κοινότητα των ζώντων» και διαμορφώνουν το σώμα της Θεοσοφίας. Από τον τόπο αυτό εκπέμπεται το αφυπνιστικό πνεύμα της Θεοσοφίας που ενεργεί απόκρυφα και ασυνείδητα στην ανθρώπινη φύση, κατά τον ίδιο τρόπο που επιδρά ο Διόνυσος στην ψυχή. Διότι η δράση των Διδασκάλων μεταδίδει στην ανθρωπότητα τη θέληση και τη χάρη του Θείου.

Επομένως, αν με τη Θεοσοφία εννοούμε τη σοφία των θείων όντων, των μεμνημένων Διδασκάλων, τότε μπορούμε να πούμε ότι η θαυματουργός θεοσοφική ενέργεια δρα ευεργετικά στον κόσμο, λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι η Θεοσοφία δεν είναι απλώς μια ιδέα ή μια θεωρία αλλά ένα ζωντανό κύτταρο που εκπέμπει την ευλογημένη επίδρασή του στην ανθρώπινη συνείδηση. Συνεπώς, όταν σκεπτόμαστε τη Θεοσοφία, ο στοχασμός μας θα πρέπει να κατευθύνεται προς τις ευλογίες των Πρεσβυτέρων Αδελφών μας, που είναι οι εσωτερικοί ιδρυτές της Εταιρείας και που συνεχίζουν να την ζωοποιούν και να την καθοδηγούν.

Θα πρέπει να επαναλάβουμε εδώ την επίκληση και να εκφράσουμε την ευχή όπως: Εκείνοι που είναι οι ενσάρκωσεις της αιώνιας αγάπης, να ευλογούν και με τη βοήθειά τους να καθοδηγούν την Εταιρεία που ιδρύθηκε για να αποτελέσει το δίκαιλο για το έργο τους. Να την εμπνέουν με την αόρατη παρουσία τους και τη σοφία τους, να την ενισχύουν με τη δύναμή τους και να την ενεργοποιούν με τη δραστηριότητά τους. Τόσο όμως η επίκληση όσο και η ευχή, θα έχουν αξία αν προέρχονται από τα βάθη του εσώτερου Είναι μας και όχι από την επιφάνεια της εγωκεντρικής προσωπικότητας. Οι άνωθεν ευλογίες δεν προορίζονται για τη σωματική οντότητά μας αλλά για τον αθάνατο εαυτό μας, διότι αυτός είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ του ανθρώπου και της Θείας Σοφίας.

Κατά την εσωτερική παράδοση, η υλική προσωπικότητα αποτελεί βδέλυγμα για το Θεϊόν και επομένως και για τα θεία όντα που αποκαλούνται υπηρέτες και αξιωματούχοι του Θεού. Θεωρείται μάλιστα ως ο εχθρός του ανθρώπου και ως εκ τούτου δεν δικαιούται να μετέχει στις ευλογίες των θείων όντων. Οι μεμνημένοι Πρεσβύτεροι Αδελφοί μας ζητούν από εμάς να θυσιάσουμε το καταστρεπτικό αυτό μόρφωμα, και αυτή είναι μια απαραίτητη προϋπόθεση για να αξιωθούμε να λάβουμε τις ευλογίες τους. Αυτό βέβαια, είναι μια οδυνηρή αλλά αναπόφευκτη θυσία στην οποία αργά ή γρήγορα όλοι άνθρωποι θα κληθούν να υποβληθούν, σύμφωνα με το θείο σχέδιο της εξέλιξης.

Ένα φιλοσοφικό γνωμικό λέγει ότι το καθαρό δεν άπτεται του ακάθαρτου, διότι αυτό δεν είναι θεμιτό. Είναι μια θεία εντολή σύμφωνα με την οποία το βέβηλο δεν δικαιούται να αγγίξει το ιερό που είναι εν προκειμένω η Θεία Σοφία. Ή, όπως λέγει ο Κρισναμούρτι, πρέπει να πεθάνει το παλιό για να υπάρξει το νέο. Και η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι επιβεβαιώνει στη «Φωνή της Σιγής» λέγοντας ότι θα πρέπει κανείς να πεθάνει ως υλική προσωπικότητα για να ζήσει ως πνεύμα, δηλαδή ως πραγματικός θεόσοφος. Στην ερώτηση γιατί η μάθηση και η γνώση αποτελούν εμπόδια στην κατανόηση του αιώνιου, ο Κρισναμούρτι απάντησε ως εξής:

«Πάρτε ως παράδειγμα ένα πολυσυνηθισμένο πράγμα που συμβαίνει στους περισσότερους από εμάς. Αυτοί που είναι θρήσκοι – οτιδήποτε μπορεί να σημαίνει αυτή η λέξη – προσπαθούν να φαντασθούν τι είναι ο Θεός. Έχουν διαβάσει αναρίθμητα βιβλία, έχουν διαβάσει για τις εμπειρίες διαφόρων αγίων, των Διδασκάλων και όλα τα σχετικά, και προσπαθούν να φαντασθούν ή να αισθανθούν ποια είναι η εμπειρία ενός άλλου ατόμου. Πον σημαίνει ότι με το γνωστό προσπαθούν να προσεγγίσουν το άγνωστο. Είναι αυτό δυνατό; Μπορείτε να σκεφθείτε για κάτι που δεν είναι κατανοητό; Προφανώς, αν ο νους σας είναι φορτωμένος με το γνωστό, δεν υπάρχει χώρος μέσα του να δεχθεί κάτι που απορρέει από το άγνωστο. Η ίδια η φύση του νου είναι προσκολλημένη στο χρόνο. Είναι επομένως γεγονός ότι η διάνοια δεν μπορεί να κατανοήσει τι είναι Αλήθεια ή Θεός»

Ο Διαλογισμός: Σύμφωνα με ένα αρχαίο ρητό, με το γνωστό δεν μπορούμε να συλλάβουμε το άγνωστο, και με το μέρος δεν μπορούμε να γνωρίσουμε το Όλον. Για να μπορέσουμε επομένως να δούμε την Αλήθεια, θα πρέπει να μεταβούμε υπεράνω της διάνοιας, που σημαίνει να πετάξουμε μεταφορικά από τη γη προς τον ουρανό. Αυτό θεωρείται ότι είναι αληθινός διαλογισμός. Έχει όμως ειπωθεί από τους Διδασκάλους ότι αληθινός διαλογισμός δεν μπορεί να υπάρξει αν προηγουμένως δεν θέσουμε τα θεμέλια της αρετής και της ηθικής. Όπως δίδαξε ο σοφός Πυθαγόρας, πρέπει πρώτα να είμαστε άνθρωποι και μετά να γίνουμε θεοί. Οι ευγενείς αρετές κάνουν τον άνθρωπο και οι επιστήμες οδηγούν στη Θεία Αρετή, η οποία κάνει τον Θεό.

Αναπτύσσοντας λεπτομερέστερα το θέμα αυτό ο Κρισναμούρτι, μας λέγει πως υπάρχουν πολλές σχολές όπου διδάσκεται ο διαλογισμός. Αλλά για να καταλάβει κανείς τι είναι διαλογισμός, θα πρέπει να οικοδομήσει το θεμέλιο της ηθικής συμπεριφοράς. Χωρίς αυτή τη βάση, ο διαλογισμός είναι στην πραγματικότητα μια αυτό-ύπνωση. Χωρίς να είναι κανείς ελεύθερος από το θυμό, τη ζήλια, το φθόνο, την απληστία, την κτητικότητα, τον ανταγωνισμό, την επιθυμία για επιτυχία χωρίς να θέσει τη σωστή βάση, χωρίς να ζει αληθινά μια καθημερινή ζωή ελεύθερη από την διαστροφή του προσωπικού φόβου, την αγωνία, την πλεονεξία κλπ, ο διαλογισμός έχει πολύ μικρή σημασία γι' αυτόν.

Το θεμέλιο οικοδομείται μέσα από τις σχέσεις ασκώντας την τέχνη της αυτογνωσίας. Τα τεχνάσματα του νου δεν είναι διαλογισμός και γι' αυτό, διαλογισμός είναι η αρχή της αυτογνωσίας και χωρίς αυτόν δεν υπάρχει αυτογνωσία. Ο διαλογισμός είναι παρακολούθηση, είναι παρατήρηση. Σημαίνει να είναι κανείς ενήμερος του εαυτού του όχι μόνο για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας αλλά όλη την ώρα, όταν περπατάμε ή τρώμε ή μιλάμε ή διαβάζουμε ή στις σχέσεις μας με τους άλλους. Όλα αυτά συνιστούν τη διαδικασία στην οποία ανακαλύπτουμε τις δόδους του εγώ και τελικά οδηγούμαστε στο τελείωμα του εγώ ή, όπως αναφέρεται στη «Φωνή της Σιγής», εκείνος που έχει σταματήσει να ακούει τα πολλά, μπορεί να διακρίνει το ένα, δηλαδή τον εσωτερικό ήχο που σκοτώνει τον εξωτερικό. Είναι προφανές από αυτά ότι

στην άσκηση του διαλογισμοú υπάρχουν διάφορα στάδια, διάφορες φάσεις. Το πρώτο και πιο σημαντικό είναι η διαδικασία της κάθαρσης, του εξαγνισμοú της καρδιάς και του νου, της επιτακτικής ανάγκης να αποκτήσουμε ένα νέο, φρέσκο νου και μια αθώα καρδιά, δηλαδή να εξανθρωπισθοúμε. Και αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την άσκηση της αυτογνωσίας, με την Ενέργεια της Αγάπης και με τη Δύναμη της Αλήθειας.

Η προετοιμασία: Οι Διδάσκαλοι της Σοφίας τονίζουν με κάθε έμφαση πως αν θέλουμε να ζήσουμε στο δικό τους κόσμο, θα πρέπει να εγκαταλείψουμε αυτόν τον κόσμο και να απαρνηθοúμε τον ίδιο τον εαυτό μας. Αυτό παριστάνεται με σαφήνεια στην παρομοίωση των Τριών Αιθουσών στη «Φωνή της Σιγής», που αντιστοιχούν στις τρεις καταστάσεις της συνείδησης. Απαρνήσου τη ζωή σου αν θέλεις να ζήσεις. Απαρνήσου την υλική προσωπικότητα για να ζήσεις σαν πνευματική ατομικότητα, μας λέγει η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι, και το νόημα αυτού του μηνύματος είναι ότι δεν μπορούμε να πάμε κατ' ευθείαν στην κατάσταση της τελειότητας, ή στην έκσταση του διαλογισμοú χωρίς πρώτα να διέλθουμε επιτυχώς από τα ενδιάμεσα στάδια προπαρασκευής και προετοιμασίας.

Οι άνθρωποι, ως επί το πλείστον, αμελούν αυτό το θεμελιώδη κανόνα του εσωτερισμοú. Προσπαθούν με διάφορες μεθόδους να αναρριχηθοúν με τη φαντασίας τους στο ανώτερο επίπεδο της υπέρ-συνείδησης, χωρίς να έχουν προηγουμένως αναπτύξει το κατάλληλο όχημα (το βουδικό σώμα ή όχημα) με το οποίο και μόνο μπορούν να διαφύγουν και να εξέλθουν από τον τριπλό αυτό κόσμο της ψευδαίσθησης και της άγνοιας, και να ανέλθουν στην υπέρτατη και τέλεια φώτιση της Νιρβάνα, που είναι η κατάσταση της πλήρους ανάπτυξης. Έτσι όπως διέφυγε από τα δηλητηριώδη πλοκάμια της Χίμαιρας ο Έλλην ήρωας Βελλερεφόντης, εποχούμενος στον φτερωτό Πήγασο.

Πολύ διδακτικός επί του θέματος αυτού είναι ο βουδιστικός μύθος που μας λέει ότι υπήρξε κάποτε ένας πλούσιος αλλά ανόητος άνθρωπος ο οποίος, όταν είδε το ωραίο τριώροφο σπίτι του γείτονά του ζήλεψε και θέλησε να αποκτήσει και αυτός ένα ακριβώς όμοιο, νομίζοντας ότι ήταν άξιος και ικανός γι' αυτό. Κάλεσε

τότε έναν μηχανικό και του ανέθεσε να το κτίσει. Εκείνος συγκατατέθηκε και άρχισε αμέσως να ρίχνει τα θεμέλια, τον πρώτο και τον δεύτερο όροφο και ύστερα τον τρίτο. Ο πλούσιος όμως είπε: «Δεν θέλω θεμέλια ούτε πρώτο και δεύτερο όροφο. Θέλω μόνο τον τρίτο όροφο. Κτίσε τον αμέσως» Το ηθικό δίδαγμα αυτού του μύθου είναι ότι ένας ανόητος άνθρωπος ενδιαφέρεται πάντοτε μόνο για το αποτέλεσμα, και είναι ανυπόμονος χωρίς να κάνει την παραμικρή προσπάθεια που είναι αναγκαία για να έχει την επιθυμητή κατάληξη. Τίποτε καλό δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την κατάλληλη προετοιμασία, ακριβώς όπως δεν μπορεί να υπάρξει τρίτος όροφος χωρίς να προηγηθούν τα θεμέλια, ο πρώτος και ο δεύτερος όροφος.

Σε μια άλλη εσωτερική διδασκαλία που προέρχεται από την Καμπολά, η οποία δια φωτίζει τόσο όμορφα και σοφά τον παραπάνω βουδιστικό μύθο, αναφέρονται τα εξής: Τα ονόματα των τριών βαθμών της ψυχής του ανθρώπου είναι: Νεφές (ζωική ψυχή), Ρουάχ (πνεύμα), Νεσαμάχ (άγια, πνευματική ψυχή) και αντιστοιχούν στους θεοσοφικούς όρους «αστρικό», «νοητικό» και «βουδικό». Το Νεσαμάχ είναι η υπέρ-ψυχή, η βαθύτερη ενορατική δύναμη που οδηγεί στα μυστικά του Θεού και του Σύμπαντος. Τα τρία αυτά μέρη γίνονται κατανοητά ως το ένα εντός του άλλου – τουτέστιν σχηματίζουν ένα ενιαίο οικοδόμημα – το καθένα όμως έχει τη δική του ιδιαίτερη διαμονή ή το δικό του ιδιαίτερο όροφο ή πεδίο ύπαρξης. Το Νεφές συγγενεύει στενά με το φυσικό σώμα διατρέφοντάς το και διατηρώντας το. Βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο και είναι η πρώτη ανέγερση. Έχοντας αναπτυχθεί κατάλληλα γίνεται ο θρόνος για στηριχθεί το Ρουάχ ή πνεύμα. Όταν αυτά τα δύο πρώτα έχουν προετοιμασθεί κατάλληλα, αξιώνονται να δεχθούν το Νεσαμάχ, την πνευματική ή υπέρ-ψυχή, που κάθεται επί του θρόνου του Ρουάχ. Η υπέρ-ψυχή δεσπόζει σε εξέχουσα θέση και δεν μπορεί να γίνει αντιληπτή. Υπάρχει θρόνος επί θρόνου και στο ανώτερο, ένας ακόμη θρόνος. Τα Νεφές και Ρουάχ είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους ενώ το Νεσαμάχ έχει τη διαμονή του στον αληθινό χαρακτήρα του ανθρώπου, ένα μέρος που παραμένει άγνωστο και αναποκάλυπτο.

Βλέπουμε ότι τόσο η μεταφορική όσο και η ηθική έννοια των δύο παραπάνω κειμένων είναι απόλυτα ταυτώσιμες, όπως μπο-

ρούμε να διαπιστώσουμε. Τόσο η καμπαλιστική ηθική διδασκαλία όσο και η βουδιστική καταλήγουν στο εξής: Αν ένας άνθρωπος αγωνίζεται για μια αγνή ζωή, βοηθείται στη προσπάθειά του αυτή από το άγιο Νεσαμάχ, μέσω του οποίου καθίσταται αγνός και αγιοπρεπής και κατακτά το όνομα του αγίου. Αν όμως δεν αγωνίζεται να είναι ηθικός και να διάγει αγνό βίο, τότε δεν ζωοποιείται από το άγιο Νεσαμάχ αλλά μόνο από τους δύο πρώτους βαθμούς, τα Νεφές και Ρουάχ (το αστρικό και το νοητικό της θεοσοφικής ορολογίας). Επιπλέον, αυτός που ρέπει στην ακολασία, βυθίζεται περισσότερο σ' αυτήν. Έτσι ο καθένας κινείται επάνω στο δρόμο που αυτός ο ίδιος έχει χαράξει. Επίσης, ο Κύριος Βούδας μάς δείχνει το δρόμο που οδηγεί στην Αλήθεια και τοιουτοτρόπως στην ελευθερία. Πιο συγκεκριμένα, μας μιλά για το Ευγενές οκταπλό μονοπάτι που ανοίγει τους οφθαλμούς και απονέμει κατανόηση, η οποία οδηγεί στη γαλήνη του νου, στην ανώτερη σοφία, στην πλήρη φώτιση, στη Νιρβάνα. Το ερώτημα λοιπόν, όπως αυτό τίθεται από τον Δρ. John Algeo είναι πάντοτε επίκαιρο:

«Είμαστε αφυπνισμένοι στις Αλήθειες της Θεοσοφίας; Διότι αν μια αλήθεια δεν είναι ζώσα μέσα μας, η αλήθεια αυτή είναι για εμάς νεκρή και επομένως, είμαστε νεκροί ως προς αυτή την αλήθεια και δούλοι στο ψεύδος αντί της αλήθειας».

Παρομοίως, η κα Radha Burnier στην προσφώνησή της στο ετήσιο διεθνές συνέδριο της Παγκόσμιας Θεοσοφικής Κοινότητας στο Adyar, τον Δεκέμβριο 2005, ως Παγκόσμια Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας, καταλήγει ως εξής:

«Συναισθανόμαστε ότι πρέπει να βρεθεί ένας δρόμος που θα μας βγάλει από τη διαστροφώδη κατάσταση της βίας, του μίσους και της πνευματικής άγνοιας (Anidya) που σκοτεινιάζει τον κόσμο. Πώς όμως μπορούμε να βάλουμε το πόδι μας σταθερά στην ατραπό που οδηγεί στην ειρήνη, την αγάπη και τη γνώση; Θα έλεγα ότι με αυτό το σκεπτικό θα πρέπει να αρχίσουμε, διερωτώμενοι όχι μόνο αν είμαστε αφυπνισμένοι στις θεοσοφικές αλήθειες αλλά αν είμαστε κατ' ελάχιστον ζωντανοί και αν ναι, πόσο ζωντανοί είμαστε;»

Που σημαίνει, πόσο γνωρίζουμε τον αληθινό εαυτό μας, ο οποίος αντιπροσωπεύει το μυστικό «κλειδί» που αναζητάμε;

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ

Χένρυ Στηλ Όλκοττ

(Απόσπασμα από ομιλία του με τίτλο:

«Τα διδάγματα της Ζωής των Γκαοντάμα Βούδα»)

Ερευνώντας τη θρησκευτική πορεία της φυλής, ο στοχαστικός σπουδαστής συναντά συνεχώς ένα γεγονός. Δηλαδή ότι υπάρχει μια αμετάβλητη τάση να θεοποιούνται όσοι υπερέχουν υπερβαίνοντας τις αδυναμίες της μέσης ανθρωπότητας. Σε όποια εποχή κι αν στραφούμε θα συναντήσουμε άγιους ανθρώπους, τους οποίους εξύψωσαν σε θεία πρόσωπα και λάτρεψαν ως θεούς. Παρόλο που όσο ζούσαν ίσως να τους είχαν παρεξηγήσει, διασύρει και καταδικάζει, σχεδόν πάντοτε ακολουθούσε η αποθέωσή τους μετά θάνατον και έτσι, το χθεσινό θύμα του όχλου γινόταν ο Μεσολαβητής στον Ουρανό προς τον οποίο απευθύνονταν με προσειχές, δάκρυα και συμφιλιοτικές μετάνοιες για να μεσολαβήσει στο Θεό να συγχωρήσει τα ανθρώπινα αμαρτήματα.

Αυτό όμως είναι ένα απαίσιο και ποταπό χαρακτηριστικό της ανθρώπινης φύσης, είναι απόδειξη άγνοιας, εγωισμού, ζώδους δειλίας και δεισιδαιμονικού υλισμού. Δείχνει το χαμερπές ανθρωπινό ένστικτο που μας ωθεί είτε να καταπατήσουμε και να καταστρέψουμε οτιδήποτε και οποιονδήποτε κάνει τον άνθρωπο να νιώσει τις δικές του ατέλειες, είτε να αντιδράσουμε αγνοώντας τις και αρνούμενοι να τις δεχθούμε οδηγούμαστε στη θεοποίηση εκείνων που απλώς έχουν πνευματοποιήσει τη φύση τους, καθώς και στην υπόθεση ότι επρόκειτο για ουράνιες ενσαρκώσεις και όχι για ανθρώπους θνητούς όπως όλοι οι υπόλοιποι.

Η διαδικασία η οποία μετατρέπει τους ανθρώπους σε θεούς και τους θεούς σε ανθρώπους μερικές φορές, αν και πολύ σπάνια, αρχίζει κατά τη διάρκεια της ζωής του ήρωα, αλλά συνήθως γίνεται μετά το θάνατό του. Τα πραγματικά γεγονότα του βίου του σταδιακά μεγαλοποιούνται και διανθίζονται με θεαματικά συμβάντα που να ταιριάζουν με το νέο χαρακτήρα που τον έχει δοθεί μετά θάνατον. Καλοί και θαυμαστοί οιωνοί δημιουργούνται τώρα που να ακολουθούν τη ζωή του γήινου αβατάρα, ενώ παρουσιάζεται να έχει μια υπερφυσική ανάπτυξη που περιγράφεται ως υπερανθρώπινη. Όσο είναι νήπιο ή μικρό παιδί που ακόμη ψευδίζει όταν μιλάει, κάνει τους σοφούς λόγιους της εποχής του να σιωπούν εμπρός στη θεία γνώση του. Κάνει θαύματα με την ίδια ευκολία που άλλα παιδιά κάνουν σαπούνόφουσες. Παιχνίδια του είναι οι τρομερές ενέργειες της φύσης ενώ θεοί, άγγελοι και δαίμονες είναι η συνήθης συνοδεία του. Ο ήλιος, η σελήνη και όλα τα άστρα συγκεντρώνονται γύρω από τη βρεφική κλίνη του και η γη αναριγά με χαρά που γέννησε τέτοιο θαύμα, ενώ την τελευταία ώρα της θνητής ζωής του ολόκληρος ο κόσμος σείεται από αντικρουόμενα συναισθήματα.

Για ποιο λόγο είναι απαραίτητο να χρησιμοποιήσω λίγο από το χρόνο μου για να κατονομάσω διάφορα πρόσωπα για τα οποία έχουν γραφτεί τέτοιοι μύθοι; Ας πούμε πως πρέπει να επιστήσω την προσοχή σας σ' αυτό το γεγονός και να σας καλέσω να συγκρίνεται τις αντίστοιχες βιογραφίες του Βραχμάνου Κρίσνα, του Πέρση Ζωροάστρη, του Αιγυπτίου Ερμή Τρισμέγιστου, του Ινδού Γκαοιτάμα και του Κανονικού αλλά κιρίως Απόκριφου Ιησού. Λαμβάνοντας τον Κρίσνα ή τον Ζωροάστρη ως τους αρχαιότερους ήρωες και προχωρώντας χρονολογικά προς την εποχή μας, διαπιστώνουμε ότι ακολουθούν τον ίδιο τύπο ζωής και ότι το πραγματικό πρόσωπο καλύπτεται και τυλίγεται στα διακοσμημένα πέπλα των ρομαντικών και ενθουσιωδών ιστοριογράφων. Αυτό που με εκπλήσσει είναι ότι η τάση προς την υπερβολή και τη μεγαλοποίηση δεν είναι σήμερα εξίσου αποδεκτή από όσους προσπαθούν να συζητήσουν και να συγκρίνουν τις θρησκείες. Μας υπενθυμίζουν συνεχώς και επιπόνως ότι η προκατάληψη της εχθρικής κριτικής από

τη μια πλευρά και η μανιώδης μισαλλοδοξία από την άλλη, τυφλώνουν τον άνθρωπο απέναντι στο γεγονός και την πιθανότητα και οδηγούν στην κατάφωρη αδικία. Ας δώσω ένα παράδειγμα από τη μυθική βιογραφία του ήρωα της νεότερης θρησκείας, του Ιησού.

Όταν συγκλήθηκε η Σύνοδος της Νίκαιας με σκοπό να διευθετήσει τις διαφωνίες ορισμένων επισκόπων και να εξετάσει τα 300 περίπου διαφορετικά απόκρυφα ευαγγέλια που διαβαζόταν τότε στις χριστιανικές εκκλησίες ως εμπνευσμένα γραπτά, η ιστορία της ζωής του Ιησού είχε αγγίξει το ύψος ενός παράδοξου μύθου. Μπορούμε να δούμε τέτοια σημεία στα σωζόμενα χειρόγραφα της απόκρυφης Καινής Διαθήκης αλλά τα περισσότερα από αυτά έχουν πλέον χαθεί. Ό,τι έχει διατηρηθεί στα σημερινά Κανονικά κείμενα αναμιφίβολα μπορεί να θεωρηθεί ως λιγότερο απαράδεκτο. Ωστόσο δεν πρέπει να υιοθετήσουμε βεβαιωμένα ούτε και αυτό το συμπέρασμα, διότι ένας από τους επισκόπους που μίλησε στο Συμβούλιο της Συνόδου της Νίκαιας, βεβαίωσε ότι «εκτός από τον Κωνσταντίνο και τον Επίσκοπο της Παμφυλίας, οι υπόλοιποι αποτελούσαν ένα σύνολο αμόρφωτων απλών ανθρώπων που δεν καταλάβαιναν τίποτα». Ήταν δηλαδή ως να είπε ότι ήταν ανίδεοι. Και ο Pappus, στο έργο του «Συνοδικόν» για εκείνη τη Σύνοδο της Νίκαιας, μάς αποκαλύπτει το μυστικό ότι τα κείμενα που περιλαμβάνονται στον Κανόνα δεν αποφασίστηκαν μετά από προσεκτική σύγκριση των διαφόρων ευαγγελίων που είχαν τεθεί στη διάθεση των επισκόπων, αλλά στην τύχη. Λέει ότι:

«Έχοντας τοποθετήσει όλα τα κείμενα που τους δόθηκαν για να αποφασίσουν, ανακατεμένα κάτω από την Αγία Τράπεζα μιας εκκλησίας, εκείνοι (οι επίσκοποι) προσευχήθηκαν στον Κύριο να εμφανιστούν τα εμπνευσμένα κείμενα επάνω στο τραπέζι ενώ τα κίβδηλα γραπτά να παραμείνουν από κάτω. Και αυτό συνέβη όπως ζητήθηκε.»

Ας τα αφήσουμε όμως αυτά και ας δούμε μόνο τι είναι εκείνα που περιέχονται στον τωρινό Κανόνα. Θα διαπιστώσουμε την ίδια ακριβώς τάση υπερβολής, δηλαδή να υποχρεώνουν ολόκληρη τη φύση να πιστοποιεί τη θειότητα του ήρωα των συγγραφέων. Στη γέννησή του ένα άστρο εγκαταλείπει την τροχιά του και οδηγεί

τους Πέρσες αστρολόγους στο θείο βρέφος, και άγγελοι έρχονται και συνομιλούν με τους βοσκούς ενώ μια ολόκληρη σειρά ουράνιων φαινομένων συμβαίνουν σε όλη τη διάρκεια του γήινου βίου του που τελειώνει εν μέσω σεισμών, σκοτεινιάσματος του τόπου όπου θανατώθηκε, υπερφυσικού πόλεμου ανάμεσα στα στοιχεία της φύσης, άνοιγμα τάφων και ανέγερση νεκρών, και άλλων παρομοίων υπερβολών.

Αν τώρα, ο ειλικρινής Βουδιστής παραδεχθεί ότι η πραγματική ιστορία του Γκαουτάμα είναι επίσης διανθισμένη με παρόμοιες υπερβολές, και αν μπορούμε να διακρίνουμε τις αντίστοιχες αναφορές στη βιογραφία του Ζωροάστρη, του Σανκαρατσάρνα και άλλων πραγματικών προσώπων της αρχαιότητας, δεν έχουμε το δικαίωμα να συμπεράνουμε ότι η πραγματική ιστορία του Ιδρυτή του Χριστιανισμού – αν μπορούσαμε να την γράψουμε εκ νέου σήμερα – θα ήταν πολύ πιο διαφορετική από τις αρχαίες αφηγήσεις που κυκλοφορούν; Δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι η Ιερουσαλήμ ήταν τότε υπό την κατοχή της Ρώμης, και ότι η σιωπή των Ρωμαίων ιστορικών της εποχής εκείνης για οποιαδήποτε βίαιη διαταραχή στην ισορροπία της φύσης, είναι εξαιρετικά σημαντική.

Παρέθεσα το παράδειγμα αυτό με τον απλό και μοναδικό σκοπό να γνωστοποιήσω στους μη Βουδιστές ακροατές μου ότι, εξετάζοντας τη ζωή του Sakya Muni και τα διδάγματα που μας δίνει, δεν θα πρέπει να καταλογίζουμε ευθύνη στους σημερινούς πιστούς του Βούδα για την πληθώρα των υπερβολών που αναφέρουν οι βιογράφοι του παρελθόντος. Η διδασκαλία του Βούδα και η επίδρασή της στη ζωή μας θα πρέπει να κρίνονται ξέχωρα από τον άνθρωπο Γκαουτάμα, ακριβώς όπως η διδασκαλία που αποδίδεται στον Ιησού και η επιρροή της θα πρέπει να εξετάζεται ξέχωρα από την προσωπική ιστορία του ήρωα των Ευαγγελίων, έτσι όπως παρουσιάζεται σε αυτά.

Ελπίζω ότι σας έχω αποδείξει πως οι πραγματικές πράξεις και τα λόγια κάθε ιδρυτή μίας Πίστης ή σχολής φιλοσοφίας, πρέπει να ξεχωρίζονται και να ανασύρονται μέσα από ένα σωρό φανταχτερά στολίδια και ανοησίες που προσαρτήθηκαν από τις διαδοχικές γενιές των εκάστοτε πιστών.

(Από το βιβλίο, «Applied Theosophy and other Essays»)

ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΑΝΩ ΣΤΗ «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΣΙΓΗΣ»

Δρ. John Algeo

--«Οι οδηγίες αυτές είναι για εκείνους που αγνοούν τους κινδύνους των κατώτερων *siddhi*.»

--«Όποιος θέλει να ακούσει και να καταλάβει τη φωνή της *Nada*, τον ήχο ήχο, θα πρέπει να έχει μάθει τη φύση του *Dharana*.»

Η πρώτη παράγραφος του βιβλίου της Έλενας Π. Μπλαβάτσκι ορίζει το είδος του (ένα βιβλίο οδηγιών) και το είδος των αναγνωστών προς τους οποίους απευθύνεται (κυρίως εκείνους που βαδίζουν στην Ατραπό της αυτό-ανάπτυξης αλλά δεν γνωρίζουν τους κινδύνους των κατώτερων ψυχικών δυνάμεων). Η δεύτερη παράγραφος μάς πληροφορεί ότι όσοι επιθυμούν να ακούσουν τη φωνή της σιγής, πρέπει να αρχίσουν να καλλιεργούν το *dharana*, δηλαδή την αυτοσυγκέντρωση ή αλλιώς, να επικεντρώνονται στο εσωτερικό του εαυτού τους. ● Οι ακόλουθες παράγραφοι μάς παρουσιάζουν μια μέθοδο για να το επιτύχουμε. Στις παραγράφους 3-5, το βιβλίο αναφέρεται στο νου και το ρόλο του στην αντίληψη της πραγματικότητας.

--«Αφού γίνει αδιάφορος στα πράγματα της αίσθησης, ο μαθητής θα πρέπει να αναζητήσει τον *rajā* των αισθήσεων, τον δημιουργό της σκέψης, εκείνον που ξυπνάει την πλάνη.»

--«Ο νους είναι ο μεγάλος καταστροφέας του αληθινού»

--«Ας καταστρέψει τον καταστροφέα ο μαθητής.»

Σχόλιο: Μερικοί από εμάς, κυρίως οι Δυτικοί, πιθανόν να συναντήσουμε μια μικρή δυσκολία ως προς αυτές τις παραγράφους. Η δυσκολία προέρχεται από την τάση μας να ταυτίζουμε τον εαυτό μας με το νου μας – που για εμάς έχει γίνει μόνο ένας άλλος τρόπος να πούμε το ίδιο πράγμα – και από την τάση μας να σκεφτόμαστε ότι η μοναδική «πραγματική» συνείδηση είναι η νοητική. Η Παράδοση της Σοφίας λέγει ότι η συνείδηση – συμπεριλαμβανομένης και της εντός ημών συνείδησης – αποτελείται από διαφορετικούς τύπους ή είδη (συγκεκριμένα από επτά τύπους), και ότι η νοητική συνείδηση είναι μόνο ένας από αυτούς. Υπάρχει λοιπόν η συνείδηση του πυκνού υλικού σώματος, η συνείδηση του ειδύλου ή διπλού αιθερικού, της ενέργειας που ρέει μέσα μας και γύρω μας (prana), η συνείδηση των παθών και των επιθυμιών (αστρική) και φυσικά η συνείδηση του νου και των σκέψεών του.

Έχουμε όμως και μια συνείδηση πολύ πιο ενορατική από το νου μας, που μερικές φορές την αποκαλούμε «διαίσθηση» (παρότι η λέξη αυτή χρησιμοποιείται και με άλλους τρόπους πιο επιπόλαιους και πιο ασήμαντους). Αποκαλείται επίσης «λογική» ή «νόηση» ή «ενόραση», δηλαδή ιδιότητες τις οποίες τείνουμε να ταυτίζουμε με τον απλό νου. Πέραν όλων αυτών έχουμε έναν τύπο συνείδησης που μας ενώνει με όλα όσα υπάρχουν γύρω μας. Τις περισσότερες φορές αυτός ο τελευταίος τύπος αποτελεί για την πλειοψηφία των ανθρώπων μια ασυνείδητη – αν και ενεργή συνείδηση που βρίσκεται μέσα μας σε λανθάνουσα κατάσταση μόνο.

Το θέμα είναι ότι διαθέτουμε αρκετούς τύπους συνείδησης ανάμεσα στους οποίους η νοητική συνείδηση αποτελεί μόνο ένα. Αν ταυτίσουμε τον εαυτό μας με ένα μόνο τύπο όπως π.χ. τη νοητική, περιορίζουμε την αντίληψη του εαυτού μας με τρόπο που ίσως προκαλέσει επιβλαβή αποτελέσματα. Αν σκεπτόμαστε τον εαυτό μας μόνο ως νου, θα δυσκολευτούμε να εργαστούμε αποτελεσματικά με τα υπόλοιπα είδη συνείδησης. Γι' αυτό, σύμφωνα με όλες τις πνευματικές παραδόσεις, το βασικό ερώτημα που θα πρέπει να θέτει ο μαθητής στον εαυτό του ζητώντας απάντηση, είναι: **«Ποιος είμαι;»** Αυτό το ερώτημα προβάλλει μέσα από τις τρεις αυτές παραγράφους και απειθύνεται κυρίως στην εσφαλμένη απάντηση του Δυτικού που τείνει να πει: «Είμαι ο νους μου», ή όπως είπε ο Descartes: «Cogito, ergo sum – Σκέπτομαι, άρα υπάρχω».

Η παράγραφος τρία προτείνει να γίνουμε αδιάφοροι στα πράγματα της αίσθησης. Αυτό αποτελεί το πέμπτο βήμα της κλασικής yoga. Στα σανσκριτικά ονομάζεται Pratyahara, που σημαίνει απόσυρση της προσοχής από τον εξωτερικό προς τον εσωτερικό μας κόσμο. Πρέπει λοιπόν να σταματήσουμε να απλώνουμε το βλέμμα μας γύρω και έξω από εμάς και να αρχίσουμε να το στρέφουμε προς τα μέσα. Διότι αν θέλουμε να ανακαλύψουμε κάτι, θα πρέπει να ψάξουμε στο μέρος όπου αυτό βρίσκεται. Η pratyahara μάς λέει πως αν θέλουμε να ανακαλύψουμε την πραγματική ταυτότητά μας, καλύτερα να στραφούμε μέσα μας ακόμη κι αν δεν υπάρχει πολύ φως εκεί, και όχι να ψάχνουμε έξω από εμάς. Ο raja ή βασιλιάς των αισθήσεων που αναφέρεται στη συνέχεια της παραγράφου, είναι βέβαια ο νους.

Η μεσαιωνική ψυχολογία αναγνώριζε ότι καθεμία από τις πέντε αισθήσεις μας αντιλαμβάνεται ένα διαφορετικό είδος πραγματικότητας. Αλλά αν δαγκώσουμε π.χ. ένα μήλο, δεν αντιλαμβανόμαστε πέντε διαφορετικές πραγματικότητες, δηλαδή το κόκκινο χρώμα, τον ήχο της δαγκωνιάς, τη γλυκιά γεύση του φρούτου, τη λεϊά φλούδα του και το άρωμά του, αλλά μάλλον όλα αυτά μαζί αποτελούν τη συνολική εμπειρία εκείνου του αντικειμένου που ονομάζεται «μήλο». Θα πρέπει επομένως να υπάρχει κάτι άλλο μέσα μας που να συγκεντρώνει τα ερεθίσματα και να μας πληροφορεί για όλα όσα λένουν οι ξεχωριστές αισθήσεις μας.

Η ιδιότητα αυτή αποκλήθηκε «κοινή λογική» (ή «κοινή αίσθηση») και είναι εκείνο που συνδυάζει τα διαφορετικά μηνύματα των πέντε αισθήσεων. Σήμερα χρησιμοποιούμε τον όρο «κοινή λογική» με έναν μάλλον διαφορετικό τρόπο από ό,τι τότε, δηλαδή για να δηλώσουμε την «καλή και πρακτική κρίση». Ωστόσο, είναι εύκολο να διαπιστώσουμε πως αυτή η εξήγηση πρόβαλλε μέσα από μια προγενέστερή της. Δηλαδή είναι η «κοινή λογική» (σε αμφότερες τις σημασίες της) ότι οι πέντε αισθήσεις μάς πληροφορούν για μια μόνο πραγματικότητα και όχι για πέντε διαφορετικές.

Η «κοινή λογική» είναι ο νους, ο βασιλιάς και κύριος των πέντε αισθήσεων. Είναι επίσης ο δημιουργός των σκέψεων διότι γεννά ιδέες, αλλά κατά τη διαδικασία αυτή μπορεί να παραποιήσει τις πληροφορίες των αισθήσεων. Όταν συσχετίζει μεταξύ τους όλα τα δεδομένα που έρχονται σ' αυτόν, σχηματίζει μια εικόνα για να

αντιληφθεί το νόημά τους αλλά η εικόνα μπορεί να μην ανταποκρίνεται ακριβώς, ούτε ακόμη και κατά προσέγγιση στον εξωτερικό κόσμο, τον οποίο και οι ίδιες οι αισθήσεις συλλαμβάνουν ατελώς. Εξ αυτού φαίνεται ότι η πραγματική «κοινή λογική» (στην πιο πρόσφατη χρήση του όρου) είναι ένα από τα πιο ασυνήθιστα πράγματα στον κόσμο. Σχηματίζουμε εικόνες με το νου, σχεδιάζουμε χάρτες, φανταζόμαστε ότι όλα γύρω μας είναι όμοια, και πολύ συχνά κάνουμε λάθος. Νομίζουμε πως γνωρίζουμε τα πράγματα έτσι όπως πραγματικά είναι, αλλά πολύ συχνά σφάλλουμε. Θιμόμαστε με λάθος τρόπο, προεξοφλούμε μελλοντικές καταστάσεις που ποτέ δεν προκύπτουν, συμπεραίνουμε έχοντας ως βάση λίγες ενδείξεις με λάθος λογική, αποδίδουμε στους άλλους χαρακτηριστικά που δεν έχουν. Εν ολίγοις, ο νους γεννά την πλάνη.

Πρέπει να αναζητήσουμε αυτό τον βασιλιά για να ανακαλύψουμε τη φύση του που, όπως μας εξηγεί η παράγραφος 4, είναι «να καταστρέφει το Αληθινό». Η σανσκριτική λέξη για το «αληθινό» ή «πραγματικό» είναι sat, μετοχή ενεστώτα του σανσκριτικού ρήματος «είμαι». Η βασική ερμηνεία της λέξης αυτής είναι «ον». Σημαίνει επίσης το «υπάρχον», το «αληθινό», το «καλό». Η λέξη satya, «αλήθεια» προέρχεται από το ίδιο ρήμα. Αυτό λοιπόν που υπάρχει πραγματικά είναι καλό και αληθινό. Υπό ποία έννοια επομένως ο νους καταστρέφει το αληθινό, το καλό, το πραγματικό; Συνδινώντας – όπως είπαμε – τις πληροφορίες των αισθήσεων σχηματίζει για εμάς μια εικόνα, αλλά κατά τη διαδικασία του σχηματισμού παραποιεί την αλήθεια και υπό αυτή την έννοια γίνεται ο «καταστροφές».

Η καταστροφή είναι μεταφορική διότι βλέπουμε και καταλαβαίνουμε με το νου και αυτός ορίζει όλα όσα γνωρίζουμε. Αποκαλύπτει ορισμένες πλευρές του κόσμου γύρω μας αλλά ταυτόχρονα αποκρύπτει άλλες πλευρές του, και έτσι έχουμε μόνο μια τμηματική και ανακριβή εικόνα του Πραγματικού. Αν θέλουμε να γνωρίσουμε τι είναι πραγματικό, θα πρέπει να υπερβούμε τους περιορισμούς αυτούς και αυτό σημαίνει μεταφορικά την καταστροφή του καταστροφέα. Δεν εννοούμε βέβαια πως πρέπει να αγνοήσουμε το νου διότι δίχως αυτόν δεν θα είμαστε σοφοί αλλά διανοητικά καθυστερημένοι. Επομένως, καταστροφή δεν σημαίνει να περιορίσουμε εντελώς το νου αλλά να αντισταθμίσουμε το περιορισμέ-

νο οπτικό του πεδίο. Εφόσον ο νους καταστρέφει το αληθινό περιορίζοντας την αντίληψη του αληθινού, εμείς καταστρέφουμε τον καταστροφέα περιορίζοντας τους περιορισμούς του.

Η «Φωνή της Σιγής» είναι κατά κάποιον τρόπο ένα είδος θεοσοφικών yoga sutras, και οι τρεις αυτές παράγραφοι ενισχύουν αυτή την άποψη. Στις yoga sutras διαβάζουμε (The Science of Yoga – I.K.Taimni) ότι «η yoga αναστέλλει τις τροποποιήσεις του νου». Οι τροποποιήσεις είναι οι συνεχείς διεργασίες του νου μέσω των οποίων ζωγραφίζει μια εικόνα εκείνου που θεωρεί ως πραγματικότητα, αλλά έτσι γίνεται ουσιαστικά ο «μεγάλος καταστροφέας» διότι ζωγραφίζει μια ανακριβή εικόνα. Η «Φωνή της Σιγής» και οι yoga sutras του Παντάζαλι λένε το ίδιο πράγμα με ελαφρά διαφορετικό τρόπο. Αμφότερα μας διδάσκουν να μάθουμε να ελέγχουμε τις νοητικές δραστηριότητες έτσι ώστε να μην μας παραπλανά ο νους και να μην τον ταυτίζουμε με την ουσιαστική μας φύση.

Παράγραφοι 6-13. Αναφέρονται στη φύση των εμπειριών μας από τη στιγμή που θα έχουμε αρχίσει να ελέγχουμε το νου. Ορισμένες από αυτές ίσως να φαίνονται παράδοξες και ανατρεπτικές στη δική μας συνήθη Δυτική αντίληψη.

--«Όταν στον ίδιο τον εαυτό η μορφή του θα φαίνεται απατηλή, όπως στο ξύπνημα φαντάζουν οι μορφές οι ιδωμένες στο όνειρο.»

--«Όταν θα έχει πάψει πια να ακούει το πολλαπλό, τότε θα μπορέσει να ξεχωρίσει το ΜΟΝΑΔΙΚΟ, τον εσωτερικό ήχο που σκοτώνει τον εξωτερικό.»

--«Τότε και μόνο τότε θα αφήσει τη χώρα του *asai*, την ψεύτικη, για να μπει στο βασίλειο του *sai*, του αληθινού!»

--«Πριν να μπορέσει η ψυχή να ακούσει, η εικόνα (ο άνθρωπος) θα πρέπει να έχει γίνει κουνφή όμοια στις βροντές καθώς και στους ψίθυρους, στις φωνές των βρυχωμένων ελεφάντων, καθώς και στο ασημένιο θρόϊσμα της χρυσής πυγολαμπίδας.»

--«Πριν να μπορέσει η ψυχή να καταλάβει και να θυμηθεί, θα πρέπει να έχει ενωθεί με τον Σιωπηλό Ομιλητή, όπως με την ιδέα του τεχνίτη η μορφή που αποτυπώνεται επάνω στον πηλό.»

--«Τότε η ψυχή θα καταλάβει και θα θυμηθεί».

--«Τότε στο εσωτερικό αντί θα μιλήσει»

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΣΙΓΗΣ

Σχόλιο: Μια από τις πρώτες εμπειρίες που βιώνουμε είναι να διακρίνουμε ανάμεσα στο αληθινό και το μη αληθινό (στο sat και το asat). Είναι εκείνο που στο βιβλίο «Στα Πόδια του Διδασκάλου» αποκαλείται διάκριση – διάκριση ανάμεσα στο πραγματικό και το μη πραγματικό, το σωστό και το λάθος, το σημαντικό και το ασήμαντο, το χρήσιμο και το άχρηστο, το αληθινό και το ψεύτικο, το εγωιστικό και το μη εγωιστικό. Η λέξη asat προέρχεται από το sat με το πρόθεμα –a κατά τον Ελληνικό τύπο, που δηλώνει την αντίθετη έννοια. Έτσι το αληθινό είναι αυτό που υπάρχει, το υπάρχον, και το μη αληθινό είναι εκείνο που δεν υπάρχει ή δεν έχει ύπαρξη. Το ερώτημα λοιπόν είναι: Τι είναι πραγματικό, αληθινό; Νομίζουμε πως είμαστε ξυπνητοί αλλά πιθανόν η κατάσταση του ξυπνήματος να είναι στην πραγματικότητα ένα είδος ύπνου του πνεύματος, ενώ αφυπνιζόμαστε πραγματικά μόνο όταν ξεφεύγουμε από το όνειρο που λέγεται ζωή. Γι' αυτό, Βούδας σημαίνει εκείνον που έχει αφυπνιστεί.

Μέσα σε όλες αυτές τις παραγράφους εμφανίζεται ένα σύνολο αντιθέτων είτε καθαρά στις ίδιες τις λέξεις τους είτε μεταφορικά: Πραγματικό – μη πραγματικό, ύπνος – ξύπνημα, ένα – πολλά, εσωτερικό – εξωτερικό, αληθινό – ψεύτικο, βλέπω – τυφλώνομαι, αρμονία – δυσαρμονία, πραγματικότητα – πλάνη, ψυχή – εικόνα, βρυχηθμοί – ψίθυροι, θυμάμαι – ξεχνώ, ενωμένος – χωριστός, μορφή – νους, ακούω – κωφεύω, φωνή – σιγή. Ποιος είναι ο σκοπός όλων αυτών των αντιθέτων και με ποιο τρόπο συνδέονται με την έννοια του όντος ή sat; Κινούμαστε από το ένα στο άλλο όταν «καταστρέφουμε τον καταστροφέα» ή όταν υπερβαίνουμε αυτό το διαχωρισμό;

Εκτός από τα παραπάνω ζεύγη των αντιθέτων, οι παράγραφοι 6-13 και κυρίως η 11, εισάγουν την έννοια μιας τριάδας: σώμα, ψυχή και Σιωπηλός Ομιλητής που παρομοιάζονται με πηλό, αγγείο (μορφή) και ιδέα του τεχνίτη. Αυτή η μεταφορική παρομοίωση παρουσιάζει αρκετό ενδιαφέρον. Πώς συνδέονται όλα αυτά μεταξύ τους; Αναφέρονται επίσης ως εξωτερικό αντί, εσωτερικό αντί και Φωνή της Σιγής. Τι αντιπροσωπεύουν αυτά τα τρία; Μόλις η ψυχή ακούσει τη Φωνή της Σιγής, θα «θυμηθεί». Τι θυμάται; Τι είναι αυτό που έχουμε ξεχάσει; Ο Πλάτων μιλούσε για τη λήθη και τη

μήνημ λέγοντας ότι όλοι υποφέρουμε από αμνησία και ότι στην πραγματικότητα, μάθηση είναι ενθύμηση εκείνου που έχουμε ξεχάσει. Δηλαδή είναι μια διαδικασία ανάμνησης. Τελικά, τι μας λέει η Φωνή της Σιγής; Ποιο μήνυμα μας παραδίδει; Ας δούμε τι απαντήσεις μας έρχονται γι' αυτά. Ψάχνοντας αυτές τις απαντήσεις, ίσως καταφέρουμε να ακούσουμε τη Φωνή της Σιγής.

Παράγραφοι 14- τέλος. Εδώ μας δίδεται μια απάντηση στην ερώτηση ως προς το μήνυμα της Φωνής της Σιγής. Για να καταλάβουμε ποιοι είμαστε, αρχίζει να μας αποκαλύπτει τι δεν είμαστε.

--«*Αν η ψυχή σου χαμογελάει καθώς λούζεται μέσα στον ήλιο της ζωής, αν τραγουδάει μέσα στη χρυσαλλίδα της από σάρκα και ύλη, αν κλαίει μέσα στο φανταστικό παλάτι της, αν μάχεται να σπάσει την αργυρή κλωστή που την ενώνει με τον Διδάσκαλο, ξέρε το ω μαθητή (chela), πως η ψυχή σου δεν είναι παρά γήινη*»

--«*Όταν η ψυχή σου μπουμπουκισμένη στήνει το αντί της στο θόρυβο του κόσμου, όταν αποκρίνεται στο βρυχηθμό της μεγάλης πλάνης, όταν τρομαγμένη στη θέα των καυτών δάκρυων του πόνου, ξεκουφαμένη απ' τις αγωνίες τις κραυγές, αποτραβιέται σαν τη δειλή χελώνα στο καβούκι του εγωισμού, ξέρε το ω μαθητή, πως η ψυχή σου δεν είναι παρά ένα σκήνωμα ανάξιο για το σιωπηλό Θεό της*»

--«*Όταν αυξάνοντας σε δύναμη η ψυχή σου, γλιστράει έξω απ' το ασφαλισμένο καταφύγιό της, κι αποσπασμένη απ' το προστατευτικό της κάλυμα ξετυλίγει την αργυρή κλωστή της και τινάζεται, όταν παρατηρώντας την εικόνα της πάνω στα κύματα του διαστήματος ψιθυρίζει: 'αυτό είμαι εγώ', ομολόγησε ω μαθητή, πως η ψυχή σου έχει πιαστεί μέσ' στον ιστό της πλάνης*»

Για τις παραγράφους 14-16, η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι παραθέτει σημειώσεις που ξεκαθαρίζουν τις ιδέες που περιλαμβάνονται σ' αυτές, και τις οποίες θα πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα. Η πρώτη σημείωση (αρ. 4) είναι εξαιρετικά σημαντική αλλά περιέχει ορισμένους όρους που χρειάζονται εξήγηση. Chela είναι μια σανσκριτική λέξη για τον «υπηρέτη, τον μαθητή» και στα αγγλικά συχνά μεταφράζεται ως «μαθητής ενός Διδασκάλου». Η λέξη lanou

(ή Ianoos) σημαίνει το ίδιο στη βουδιστική παράδοση. Ο Avalokitesvara είναι ο Bodhisattva της Συμπόνιας, η ενσωμάτωση του ελέους και της πρόνοιας για την ευημερία όλων των ζώντων όντων.

Το Adi-budha είναι το πρωταρχικό budha από το οποίο προβάλλουν όλα τα άλλα. Adi σημαίνει «πρώτο», «πρωταρχικό». Το Atman είναι η ουσία του παντός που διαπερνά ολόκληρη την ύπαρξη αλλά προηγείται όλων. Είναι η υπέρτατη πραγματικότητα. Ο «Χριστός» δεν είναι το ιστορικό πρόσωπο του Ιησού αλλά το θείο πνεύμα εντός ημών, ο Χριστός εντός ημών όπως ανέφερε ο Απόστολος Παύλος (που ήταν επηρεασμένος από τους Γνωστικούς). Το εξαιρετικά σημαντικό σε αυτή τη σημείωση είναι ότι εδώ, ο «Διδάσκαλος» είναι μια εσωτερική πραγματικότητα και όχι κάτι εξωτερικό. Είναι η δική μας εσώτατη φύση και όχι κάποιο άλλο άτομο.

Στη σημείωση αρ. 5, ο όρος «ψυχή» χρησιμοποιείται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Η «ζωώδης ψυχή» μας είναι συνείδηση κοινού τύπου ανάμεσα σε εμάς και τα αδέρφια μας τα ζώα. Η «πνευματική ψυχή» είναι ένας τύπος συνείδησης ατελώς ανεπτυγμένης στους περισσότερους σημερινούς ανθρώπους, ενώ σε μερικούς πιθανόν να μην έχει αναπτυχθεί καθόλου. Είναι ένα είδος εγρήγορσης που μερικές φορές αποκαλείται «κοσμική συνείδηση». Η «ανθρώπινη ψυχή» είναι εκείνο που ξεχωρίζει το ανθρώπινο βασίλειο από τα άλλα, και είναι μια αρχή μέσω της οποίας ζητούμε να κατανοήσουμε το σύμπαν που μας περιβάλλει και κυρίως τους εαυτούς μας. Είναι η αρχή μέσω της οποίας προσπαθούμε να αποκαλύψουμε ποιοι είμαστε – πράγμα που αποτελεί το κύριο ζητούμενο αυτών των παραγράφων.

Η σημείωση αρ. 6 αναφέρει το σανσκριτικό όρο Mahamaya που συνήθως μεταφράζεται «Μεγάλη Πλάνη». Ο όρος Maha (που συνδέεται με το λατινικό magna) σημαίνει μεγάλη (όπως στη λέξη Mahatma=Μεγάλη Ψυχή και Mahabharata=Μεγάλη γεγονότα που αφορούν τους απογόνους του Bharata). Η λέξη maya προέρχεται από τη ρίζα ma=μετρώ, οικοδομώ. Η ερμηνεία της ως «πλάνη» είναι μάλλον παραπλανητική γι' αυτή τη λέξη διότι δεν σχετίζεται ορθά μαζί της. Ο όρος Maya σημαίνει τη μαγική δύναμη της δημιουργίας μορφών. Είναι η δύναμη που κάνει τα πράγματα να

φαίνονται διαφορετικά από ό,τι είναι και κυρίως είναι η δύναμη που κάνει το Ένα να εμφανίζεται ως πολλά. Ο Radhakrishnan την αποκάλεσε «αρχή η οποία ευθύνεται για το φαινομενικό περιορισμό του απεριόριστου Απόλυτου».

Το αντικειμενικό σύμπαν φαίνεται να είναι γεμάτο από πληθώρα διαφορετικών πραγμάτων που οι Κινέζοι ονομάζουν «δέκα χιλιάδες πράγματα». Αλλά στην πραγματικότητα, ολόκληρο το σύμπαν αποτελεί μια έκφραση της μίας Πραγματικότητας. Η μεγάλη μαγική δύναμη που κάνει τα πράγματα να φαίνονται διαφορετικά από ό,τι είναι στην πραγματικότητα, είναι εκείνο που κάνει το σύμπαν να εμφανίζεται έτσι όπως εμείς το βλέπουμε. Στη σημείωση αρ. 7, αναφέρεται η «πλάνη της προσωπικότητας». Η προσωπικότητα σίγουρα είναι αρκετά πραγματική, ή τουλάχιστον είναι τόσο πραγματική όσο οτιδήποτε άλλο στον κόσμο της Μεγάλης Πλάνης, ενώ πλάνη ή παραίσθηση, είναι η σκέψη πως εμείς είμαστε αυτή η προσωπικότητα.

Οι τρεις παράγραφοι (14-16) μας αποδεικνύουν ότι δεν είμαστε η προσωπικότητα, και αυτό πρέπει να το καταλάβουμε καλά προτού ανακαλύψουμε ποιοι τελικά είμαστε. Η παράγραφος 14 μας πληροφορεί ότι δεν είμαστε το φυσικό σώμα που αποτελεί την έδρα της προσωπικότητας, η οποία αποτελεί μίγμα «ζωώδους» και «ανθρώπινης» ψυχής. Η παράγραφος 15 μας λέει ότι δεν αποτελούμε μια ξεχωριστή μονάδα μέσα στον κόσμο, δηλαδή δεν είμαστε κάτι που δημιουργείται από τις εμπειρίες του περιβάλλοντος κόσμου, ενώ η επόμενη (παράγρ. 16) μας εξηγεί ότι δεν είμαστε η εικόνα που σχηματίζει ο νους μας για τον εαυτό μας και που στη συνέχεια την προβάλλουμε στο περιβάλλον μας.

Όλα αυτά είναι μια παραίσθηση, μια ψευδαίσθηση ή πλάνη, είναι το μαγικό παιχνίδι της mahamaya. Ποιοι πραγματικά είμαστε, αποκαλύπτεται διεξοδικά στις επόμενες παραγράφους του βιβλίου της «Φωνής της Σιγής».

(Από το περιοδικό Theosophist, Νοέμβριος 2006)

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Στην είσοδο της πόλης και μέσα στις εστίες σας, σας έχω δει να πέφτετε κατάχαμα και να προσκινάτε τη δική σας ελευθερία. Ακριβώς όπως κάνουν οι σκλάβοι που ταπεινώνουν τους εαυτούς τους μπροστά σε ένα τύραννο και τον επαινούν μολονότι τους σκοτώνει.

Ναι, μέσα στο δασύλλιο του ναού και στη σκιά της ακρόπολης έχω δει τους πιο ελευθερωμένους ανάμεσά σας να φοράνε την ελευθερία τους σαν ένα ζιγό και μια χειροπέδη. Και η καρδιά μου μάτωσε μέσα μου, γιατί μπορείτε να ελευθερωθείτε μόνο όταν ακόμα και αυτός ο πόθος για την απόκτηση της ελευθερίας γίνει ένα χαλινάρι μέσα σας, και όταν πάψετε να μιλάτε για την ελευθερία σαν να είναι ένα τέρμα και μια εκπλήρωση.

Θα ελευθερωθείτε πραγματικά όχι όταν οι ημέρες σας είναι χωρίς καμία έννοια και οι νύκτες σας δίχως κανένα πόθο και καμία πίκρα. Αλλά, μάλλον όταν παρόλο που αυτά τα πράγματα περικυλώνουν τη ζωή σας, εσείς υψώνεστε υπεράνω τους γυμνοί κι αδέσμευτοι. Και πώς θα υψωθείτε πιο ψηλά από τις ημέρες σας και τις νύκτες σας αν προηγουμένως δεν σπάσετε τις αλυσίδες που εσείς οι ίδιοι έχετε βάλει ολόγυρα στη μεσημεριάντικη ώρα σας;

Στ' αλήθεια, αυτό που αποκαλείτε ελευθερία είναι ακόμα πιο δυνατό από αυτές τις αλυσίδες, μολονότι οι κρίκοι τους που ακτινοβολούν στον ήλιο θαμπώνουν τα μάτια σας. Και τι άλλο είναι παρά κομμάτια από τον ίδιο σας τον εαυτό που θα θέλατε να πετάξετε από επάνω σας ώστε να ελευθερωθείτε;

Αν υπάρχει κάποιος άδικος νόμος που θα θέλατε να τον καταργήσετε, αυτός ο νόμος έχει γραφτεί από το ίδιο σας το χέρι επάνω στο δικό σας μέτωπο. Δεν μπορείτε να τον ξεγράψετε με το

να κάψετε τα νομικά σας βιβλία ούτε με το να ξεπλύνετε τα μέτωπα των δικαστών σας, ακόμα κι αν ρίξετε επάνω τους ολόκληρη τη θάλασσα.

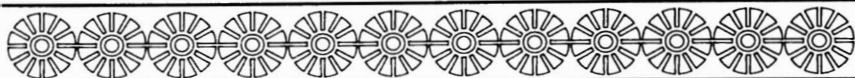
Και αν υπάρχει κάποιος δικτάτορας που θα θέλατε να εκθρονίσετε, κοιτάξτε πρώτα απ' όλα αν έχει γκρεμιστεί ο θρόνος του που στηθήκε μέσα στο είναι σας. Γιατί πώς μπορεί να κυβερνήσει ένας τύραννος τους ελεύθερους και τους υπερήφανους, αν δεν υπάρχει κάποια τυραννία μέσα στην δική τους ελευθερία και κάποια ντροπή μέσα στη δική τους υπερηφάνεια;

Και αν υπάρχει κάποια σκοτούρα που θα θέλατε να διώξετε μακριά, αυτή η σκοτούρα έχει διαλεχτεί από εσάς τους ίδιους προτού επιβληθεί επάνω στους εαυτούς σας.

Και αν υπάρχει κάποιος φόβος που θα θέλατε να διαλύσετε, η έδρα αυτού του φόβου βρίσκεται μέσα στην καρδιά σας και όχι στο χέρι εκείνου που σας φοβερίζει.

(Πηγή: Kahlil Gibran, «Ο Προφήτης»)

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Κρυσταλλία Ιωαννίδου

(Απόσπασμα ομιλίας στη Θεοσοφική Εταιρεία)

Στη γλώσσα των συμβολισμών, το δένδρο εκφράζει το σύνολο της εκδήλωσης. Είναι σύνθεση ουρανού, γης και ύδατος. Είναι δυναμική ζωή ως αντίθεση στη στατική ζωή της πέτρας. Το Δένδρο της Ζωής αναπτύσσεται στον Παράδεισο. Βρίσκεται στο κέντρο και φανερώνει την αναγέννηση, την επιστροφή στην αρχέγονη κατάσταση της τελείωσης. Είναι ο κοσμικός άξονας, το «Δένδρο στο μέσον» που συνδέει τους τρεις κόσμους και καθιστά δυνατή την επικοινωνία μεταξύ τους. Είναι μοναδιαίο, υπερβατικό καλό και κακό. Αντιπροσωπεύει επίσης την αρχή και το τέλος ενός κύκλου, έχει δώδεκα καρπούς που είναι μορφές του ήλιου, και που θα εμφανιστούν ταιντόχρονα στο τέλος του κύκλου ως εκδηλώσεις του Ενός. Ο άνθρωπος αποκτά την αθανασία είτε τρώγοντας τον καρπό του Δένδρου, ή πίνοντας το υγρό που εξάγεται από αυτό.

Ένα αειθαλές δένδρο αντιπροσωπεύει την αιώνια ζωή, το αθάνατο πνεύμα, την αθανασία. Ένα φυλλοβόλο δένδρο είναι ο κόσμος σε σταθερή ανανέωση και αναγέννηση, σε θάνατο χάριν της ζωής. Είναι ανάσταση, αναπαραγωγή, ζωτική αρχή. Είναι ένα σύμβολο της διαφοροποίησης στο πεδίο της εκδήλωσης, ή της πολλαπλότητας σε ενότητα. Διότι οι πολλοί κλάδοι του (πολλαπλότητα - διαφοροποίηση) που προβάλλουν από τη μία ρίζα, επιστρέφουν πάλι στην ενότητά της με τη δύναμη του σπόρου των καρπών που σχηματίζονται επάνω στα κλαδιά του. Το δένδρο συμβολίζει επίσης τη θηλυκή αρχή, τη θρεπτική στεγαστική, προστατευτική και υποστηρικτική όψη της Μεγάλης Μητέρας, τη μήτρα και τη δύναμη των ανεξάντλητων και γονιμοποιών υδάτων που αυτή ελέγχει. Γι' αυτό, τα δένδρα συχνά απει-

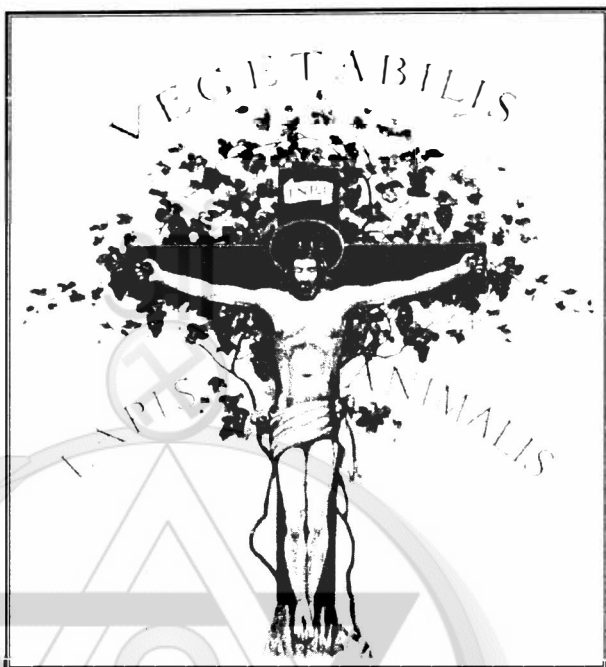
κονίζονται με ένα είδος θηλυκής μορφής. Όταν υπάρχει ένα φίδι κουλουριασμένο γύρω του απεικονίζει τους κύκλους της εκδήλωσης, αλλά είναι και ο δράκοντας που φυλάει το δένδρο και συμβολίζει τη δυσκολία απόκτησης της σοφίας. Από την άλλη πλευρά συμβολίζει και τον πειρασμό προς τον άνθρωπο που επιθυμεί να αρπάξει τον καρπό του ώστε να αποκτήσει την αθανασία ή τη γνώση μόνο για τον εαυτό του. Η αναρρίχηση στο Δένδρο της Ζωής συμβολίζει το πέρασμα από ένα οντολογικό πεδίο σε ένα άλλο. Είναι άνοδος προς τους θεούς, τον ουρανό ή τη θεία πραγματικότητα. Είναι επίτευξη της εσωτερικής γνώσης με υπέρβαση του κόσμου. Ριζωμένο στα βάθη της γης, στο κέντρο του κόσμου και σε επαφή με τα ύδατα, το δένδρο αναπτύσσεται στον κόσμο του Χρόνου προσθέτοντας δακτυλίους για να φανερώνει την ηλικία του, ενώ τα κλαδιά του φθάνουν στον ουρανό και την αιωνιότητα.

Ως Κοσμικό Δένδρο, μερικές φορές απεικονίζεται με διαιρεμένα και εκ νέου συνδεδεμένα τα κλαδιά του, ή με δύο κορμούς που έχουν κοινή ρίζα και συνδεδεμένα μεταξύ τους τα κλαδιά τους. Η απεικόνιση αυτή δείχνει την ένωση ουρανού και γης. Μπορεί επίσης να απεικονιστεί ως δύο ξεχωριστά δένδρα που συνδέονται μεταξύ τους με ένα μόνο κλάδο, από τον οποίο ξεπηδάει ένα βλαστάρι που φανερώνει την ενότητα των συμπληρωματικών αρχών. Π.χ. αρσενική και θηλυκή ή τον Ανδρόγυνο.

Ως Κοσμικός Άξονας συνδέεται με το βουνό και τον κίονα και όλα όσα είναι αξονικά. Ως άλσος, βουνό, λίθος και ύδατα, το δένδρο μπορεί από μόνο του να αντιπροσωπεύει τον κόσμο στην ολότητά του. Συχνά δε απεικονίζεται ριζωμένο στην κορυφή ενός βουνού ή στην κορυφή ενός κίονα. Το Κοσμικό Δένδρο στηρίζει το θόλο του ουρανού και τα άστρα διαμένουν στα κλαδιά του. Στην Ινδική παράδοση, ο κόσμος είναι ένα μεγάλο δένδρο με τις ρίζες του στον κάτω κόσμο, τον κορμό του στον κόσμο των ανθρώπων και της γης, και τα κλαδιά του στον ουρανό. Παριστάνεται μερικές φορές να ξεφυτρώνει από το Κοσμικό Αυγό και να πλέει στον ωκεανό του χάους.

Ως Δένδρο της Γνώσης είναι δυαδικό με τη γνώση του καλού και του κακού. Σε πολλές παραδόσεις συνδέεται με τον πρώτο άνθρωπο και την πτώση του από την παραδεισιακή κατάσταση, αλλά και με τις σεληνιακές φάσεις παρακμής και αναγέννησης, θανάτου και ανάστασης. Συχνά απεικονίζεται ως η Άμπελος ενώ ο θνήσκων θεός πά-

ντα θανατώνεται επάνω σε ένα δένδρο. Ένα Ανεστραμμένο Δένδρο είναι ένα μαγικό δένδρο και ένα πολύ διαδεδομένο σύμβολο. Οι ρίζες του είναι στον αέρα και αντιπροσωπεύουν την αρχή, ενώ τα κλαδιά του συμβολίζουν την ανάπτυξη του στην εκδήλωση. Έτσι, αυτό που είναι ψηλά (το Θεϊόν) κατέρχεται

και εκείνο που είναι χαμηλά (το ανθρώπινο) ανέρχεται. Είναι η αμοιβαία αντανάκλαση του ουράνιου και του γήινου, και δείχνει επίσης την επαναφορά της γνώσης στις ρίζες της. Ακόμη, μπορεί να υποδηλώνει τον ήλιο που σκορπίζει τις ακτίνες του επάνω από τη γη και τη δύναμη των ουρανών που εκτείνονται προς τα κάτω, δηλαδή τη φώτιση. Στις μνημιακές τελετές φανερώνει το αντίστροφο, δηλαδή το θάνατο του μινούμενου ενώ σε νεκρικές τεφροδόχους απεικονίζει το θάνατο. Ανεστραμμένο είναι συνήθως το Σεφίροθικό Δένδρο.

Ο σταυρός μερικές φορές ταυτίζεται με το Δένδρο στο Μέσον, τον κατακόρυφο άξονα επικοινωνίας ουρανού και γης. Ο μεσαιωνικός χριστιανικός συμβολισμός έχει ένα Δένδρο των Ζωντανών και των Νεκρών, που φέρει καλούς και κακούς καρπούς στις αντίθετες πλευρές του. Όταν το Δένδρο της Ζωής απεικονίζεται με τον Χριστό στον κορμό του, είναι το ενοποιούν Δένδρο που είναι ο κεντρικός από τους τρεις σταυρούς στο Γολγοθά. Μια άλλη απεικόνισή του δείχνει τον Χριστό σταυρωμένο στο ίδιο Δένδρο από το οποίο έφαγαν ο Αδάμ και η Εύα τον καρπό της πτώσης, ενώνοντας έτσι σε ένα μοναδικό σύμβολο τα δύο οριακά σημεία του Μυστηρίου της Λύτρωσης.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ADYAR

Γ. Σιβρή

Εορτάστηκε στις 16-2-2007 στην κεντρική αίθουσα των γραφείων μας η ημέρα του Adyar (17η Φεβρουαρίου). Έγιναν ομιλίες από τον Πρόεδρο της Θεοσοφικής Εταιρείας εν Ελλάδι Γεώργιο Σιβρή, και άλλους αδελφούς.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΒΡΗ

Η 17η Φεβρουαρίου είναι μια ημερομηνία με συμβολική σημασία διότι συνδέεται, εκτός των άλλων, και με την επέτειο του θανάτου του συνιδρυτή και πρώτου Παγκόσμιου Προέδρου της Θεοσοφικής Εταιρείας, συνταγματάρχη Χένρυ Στιλ Όλκοττ. Την ημέρα εκείνη, το νεκρό σώμα του αποτεφρώθηκε στις όχθες του ποταμιού Adyar, κοντά στις εγκαταστάσεις της Θεοσοφικής Εταιρείας. Έκτοτε, η 17η Φεβρουαρίου εορτάζεται ως η Ημέρα του Adyar, ενώ το άγαλμα του Χένρυ Στιλ Όλκοττ τοποθετήθηκε δίπλα στο άγαλμα της Έλενας Πέτροβα Μπλαβάτσκι στη μεγάλη αίθουσα του κεντρικού κτιρίου των εγκαταστάσεων της Θεοσοφικής Εταιρείας.

Το 1878, ο συνταγματάρχης Όλκοττ είχε εξουσιοδοτηθεί να διαλέξει μια τοποθεσία για να εγκατασταθεί η έδρα της Εταιρείας. Τον επόμενο χρόνο, μαζί με την Έλενα Π. Μπλαβάτσκι αφίχθηκαν στη Βομβάη, όπου εγκαταστάθηκε προσωρινά η έδρα της Θεοσοφικής Εταιρείας σε ένα μικρό οίκημα στην οδό Γκραντ. Μετά την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής, η Βομβάη συνδέθηκε με το Μαντράς με μια γέφυρα και ο Όλκοττ ταξίδεψε προς τα εκεί. Με τη βοήθεια μερικών φιланθρωπιστών μπόρεσε να αγοράσει ένα από τα οικήματα (καμπάνες) του κήπου στη δεξιά όχθη του ποταμιού Adyar.

Οι δύο ιδρυτές μετέφεραν κατόπιν εκεί την έδρα της Θεοσοφικής Εταιρείας. Σύντομα έγιναν προσθήκες και αλλαγές στο αρχικό οίκημα, συμπεριλαμβανομένης και της ανατολικής πτέρυγας όπου τοποθετήθηκε ένα ανάγλυφο οκτώ ελεφάντων στο χώρο της βιβλιοθήκης, την οποία εγκαινίασε ο Χένρι Στηλ Όλκοττ. Στα χρόνια που ακολούθησαν, κτίστηκαν επίσης μερικά μικρότερα οικήματα γύρω από το αρχικό. Κατά τη συνέλευση της Εταιρείας το 1884, αποφασίστηκε να μεταβληθεί η βεράντα του κεντρικού κτιρίου σε αίθουσα έτσι όπως είναι σήμερα, και όταν η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι πέθανε το 1891, ο συνταγματάρχης τοποθέτησε σε αυτή την αίθουσα το άγαλμά της, μέσα σε ένα περίπτερο. Τη φετινή χρονιά, η εορτή της Ημέρας του Adyar είναι αφιερωμένη από την Παγκόσμια Θεοσοφική Κοινότητα στα εκατό χρόνια από το θάνατο του συνταγματάρχη Όλκοττ. Το περιοδικό της Θ. Ε. στο Adyar, θα φιλοξενήσει στα τεύχη Φεβρουαρίου και Μαρτίου άρθρα που αναφέρονται αποκλειστικά στη ζωή και το έργο του μεγάλου αυτού ανδρός.

Οι αξιωματούχοι της Θ.Ε. εκφράζονται με πολύ επαινετικά λόγια για τον υπέροχο άνθρωπο – όπως τον αποκαλεί η κα. Radha Burnier – και αποτίνουν φόρο τιμής στο πρόσωπό του. Σε νεαρή ηλικία, ο συνταγματάρχης Όλκοττ ασχολήθηκε συστηματικά με την επιστημονική γεωργία και είναι ενδιαφέρουσα η πληροφορία πως όταν ήταν 23 ετών, του προσφέρθηκε από την τότε ελληνική κυβέρνηση η έδρα της Επιστημονικής Γεωργίας στην Αθήνα, την οποία όμως εκείνος δεν απεδέχθη.

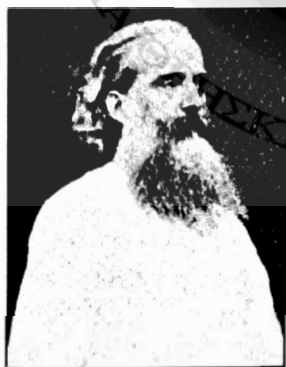
Η κα Radha Burnier εξαιρεί το δυναμισμό και την αποφασιστικότητα του ανδρός, τον εύθυμο, ειγενικό και φιλικό χαρακτήρα του και πάνω απ' όλα τη βαθειά γνώση του στα εσωτερικά θέματα, καθώς και την ανεκτίμητη προσφορά του στην ηθική και πνευματική πρόοδο της ανθρωπότητας εν γένει. Ο σημερινός Παγκόσμιος Αντιπρόεδρος της Θ.Ε. Δρ. John Algeo, αποκαλεί τον συνταγματάρχη Όλκοττ, «Πολίτη

του Κόσμου», και του αποδίδει σπάνια ψυχικά χαρίσματα και ικανότητες. Μεγάλη ήταν η προσφορά του συνταγματάρχη στην αναγέννηση της βουδιστικής παράδοσης στην Ινδία και την Σρι Λάνκα, και την προβολή της σε όλο τον κόσμο. Απέκτησε μαζί με την Έλενα Μπλαβάτσκι το βουδιστικό θρήσκευμα και έγραψε ένα εγκόλπιο γνωστό ως «Βουδιστική Κατήχηση». Για να το γράψει έπρεπε, όπως λέγει ο ίδιος, να διαβάσει 10.000 σελίδες βουδιστικών βιβλίων. Ιδιαίτερα κολακευτικά σχόλια είχε κάνει για τον Χένρυ Στιλ Όλκοτ και η Άννη Μπέζαντ, η οποία έγραψε πολλά μακροσκελή άρθρα για τη ζωή και το έργο του. Υπηρέτησε τη Θεοσοφική Εταιρεία με πίστη και αιταπάρνηση, και το όραμά του ήταν η Παγκόσμια Αδελφότητα. Έδινε δε μια ιδιαίτερη σημασία στην εφαρμογή της θεοσοφικής διδασκαλίας, και αυτό αποδεικνύεται από τα εξής λόγια του:

«Εάν η Θεοσοφία δεν έκανε τους ανθρώπους καλύτερους, αγνότερους και σοφότερους, περισσότερο χρήσιμους για τον εαυτό τους και για την κοινωνία, τότε η οργάνωσή μας αυτή θα ήταν καλύτερα να μην είχε γεννηθεί ποτέ».

Αυτό είναι ένα μήνυμα για πολλούς αποδέκτες και κυρίως για όλους εμάς τους θεόσοφους. Η Άννη Μπέζαντ, σε ένα άρθρο της στη μνήμη του συνταγματάρχη Όλκοτ καταλήγει ως εξής:

«Ο συνταγματάρχης ήταν ένας μεγάλος υποστηρικτής της ενότητας των θρησκειών. Κτύπησε στη ρίζα τους τις χωριστικότητες, τα μίση μεταξύ των θρησκειών, των φυλών και των τάξεων. Οι άνθρωποι μιλούν για την τέλεση μνημόσυνων προς τιμή του. Για εμένα, η ανάμνησή του βρίσκεται οπουδήποτε άνθρωποι διαφορετικών θρησκειών συναντώνται με αγάπη, οπουδήποτε άνθρωποι λευκοί και έγχρωμοι συναντώνται σαν αδελφοί. Οπουδήποτε υπάρχει μια τέτοια ενότητα, οπουδήποτε οι άνθρωποι λησμονούν τις διαφορές τους και ζουν αδελφικά, όπου Μουσουλμάνοι χειροκροτούν Ινδούς, και Βουδιστές, Πάραοι και Χριστιανοί ενώνουν τα χέρια τους, εκεί είναι η αληθινή επιμνημόσυνη του συνταγματάρχη Όλκοτ. Εκεί είναι και μόνον εκεί μπορεί κανείς να δει το σκοπό της ζωής του.»

Με αυτή την έννοια, ο Χένρυ Στιλ Όλκοτ υπήρξε θεμελιωτής, όχι μόνο του οικήματος της Θεοσοφικής Εταιρείας στο Adyar, αλλά

και του ανθρωπιστικού πνεύματός του. Με αυτή την έννοια, το να ξει κανείς στο Adyar θεωρείται το μεγαλύτερο προνόμιο καθότι είναι ένας Ναός της Θεοσοφίας.

Όλες οι μεγάλες φυσιογνωμίες της Θ.Ε. έχουν εξιμνήσει το χώρο αυτό με πολύ ευλάβεια, προεξέχοντας του Κρισναμιούρτι. Το 2003, η κα. Σοίμπα Νιλακάντα περιέγραψε με πολύ σεβασμό τη ζωή και τις στιγμές του Κρισναμιούρτι εκεί. Ενδιαφέρον προκάλεσε στη συνάντησή του όταν άκουσαν ότι εκείνος δεν αρνήθηκε ποτέ την ύπαρξη των Διδασκάλων. Πριν από το θάνατο της Άννης Μπέζαντ (1980), επισκέφθηκε ο ίδιος το Adyar (1932) και αργότερα, μετά το 1980, δεν παρέλειπε να επισκέπτεται τις εγκαταστάσεις του κάθε φορά που βρισκόταν στο Μαντράς. Ίσως να είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι σε μία από αυτές τις επισκέψεις του, είτε με έμφαση στη σημερινή Παγκόσμια Πρόεδρο της Θ.Ε. κα Radha Burnier, ότι «είναι ένας ιερός τόπος, που θα πρέπει να τον φροντίζει». Ο Κρισναμιούρτι επίσης πέθανε στις 17 Φεβρουαρίου 1986, και όπως αναφέρει η κα. Νιλακάντα, είχε πει για το Adyar το 1924, το εξής:

«Είναι ουσιώδες για κάθε μέλος και για την Εταιρεία, να διατηρηθεί το Adyar σαν ένα μεγάλο κέντρο στην ελάνια και αξιοπρεπή θέση που του αρμόζει. Είναι, και ήταν πάντοτε μια πνευματική οάση. Έχω επισκεφθεί πολλούς θανιμαστούς τόπους και έχω δει πολλά περίφημα αξιοθέατα, αλλά δεν υπάρχει κανένα που να είναι ισάξιο με το δικό μας εκπληκτικό και ανέγγιχτο Adyar. Υπάρχει εκεί μια ατμόσφαιρα που δεν συναντάει κανείς σε πολλές εκκλησίες και ναούς, και υπάρχει επίσης μία Παρουσία που προσδοκά κανείς να αντιληφθεί και να αισθανθεί σε ένα ιερό σκηνώμα. Στο Adyar μπορεί κανείς είτε να γίνει ένας θεός είτε να νιώσει σαν αξιοθρήνητος αμαρτωλός. Είναι ένα καταπληκτικό μέρος και θα πρέπει να διατηρηθεί έτσι, σαν να ήταν ένα ιερό τέμενος. Το Adyar υπάρχει για να υπενθυμίζει στα μέλη της Θ.Ε. και να τα παροτρύνει να κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούν για να παραμείνει ο ένδοξος αυτός τόπος ένα επάξιο και αξιοπρεπές ιερό σκηνώμα για τους Διδασκάλους»

Αργότερα, ο Κρισναμιούρτι εκφράστηκε με τον ίδιο ευλαβικό τρόπο και για τον Παρθενώνα όταν επισκέφθηκε την Αθήνα, παρόλο που σήμερα διατηρείται σαν ένα ακατοίκητο μνημείο στο οποίο, κατά την αρχαιότητα, υπήρξε η αόρατη Παρουσία της θεάς Αθηνάς. Το Adyar όμως συνεχίζει να κατοικείται και επί των ημερών μας από άτομα που προσβλέπουν στην αόρατη Παρουσία των Διδασκάλων, οι οποίοι είναι δυνατόν και σήμερα ακόμη να φωτίζουν την πορεία της Θεοσοφικής Εταιρείας για το καλό της ανθρωπότητας. Το βάρος πέφτει και

στους δικούς μας ώμιους να εργαζόμαστε πνευματικά στον τομέα της Αδελφότητας, για να μπορούμε να μεταφέρουμε και εδώ, στο δικό μας χώρο, κάτι από την ευλογία του ένδοξου Θεοσοφικού κέντρου, την Ημέρα του οποίου εορτάζουν κάθε χρόνο οι απανταχού θεόσοφοι.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΑΤΣΙΦΗ

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Εορτή του Adyar. Εορτή της ευστίας φωτός για την οικουμένη, για όσους έχουν τη δυνατότητα να το γνωρίσουν και τη δύναμη να το ατενίσουν. Ουσία του φωτός αυτού είναι η δημιουργία μια Παγκόσμιας Αδελφότητας. Ακούγεται τετριμμένο και ίσως επικίνδυνο εξαιτίας της πικρής πείρας μιας επιχειρούμενης σήμερα «παγκοσμιοποίησης», που αποδεικνύεται κατάρα αντί για ευλογία. Η Παγκόσμια όμως Αδελφότητα, ο πρώτος και βασικότερος σκοπός της Θ.Ε. δεν έχει σχέση με την παγκοσμιοποίηση αυτή. Το όραμά της έχει ως στερεή βάση την ισοδύναμη παρουσία όλων. Μακράν παντός δογματισμού, μέσα στα πλαίσια όχι μόνο της ανοχής αλλά και της εκτίμησης της πνευματικής και πολιτικής κληρονομιάς κάθε τόπου και κάθε χρόνου.

Με οδηγό την απόλυτη ελευθερία στη σκέψη, στο λόγο και την πράξη – όταν η τελευταία δεν αναιρεί την ελευθερία του άλλου – προσφέρει μια εστία στην οποία μπορείς να ζεσταθείς και να εκκολάψεις ό,τι το ιερό κρύπτεται μέσα σου. Αυτή η ανόθευτη υιοθέτηση του «διαφορετικού», δεν νοείται όμως ως φύτρο ασυδοσίας και αναρχίας. Η Θεοσοφική Εταιρεία προσφέρει ακτίνες φωτός που φωτίζουν την αλήθεια και συγχρόνως καίνε τα ζιζάνια. Το ξεκαθάρισμα της ήρας από το σιτάρι, έργο καθόλου αναχρονιστικό αλλά τουναντίον τόσο επίκαιρο όσο και αναγκαίο στις ημέρες μας.

Πιστεύουμε ότι ζούμε άμεσα ή έμμεσα μια πνευματική ή, ακόμη, και μια υλιστική ζωή ενώ ταυτόχρονα επιτρέπουμε να μας κατακλύζουν τα ελεεινότερα κατακάθια της πνευματικής απαξίωσης. Πανταχού παρόντες και τα πάντα διαφεντεύοντες οι «καφετζούδες», οι «ζωοδιοερμηνευτές», οι «γκουρουεπιδειξίες» και οι κάθε λογής εκμειταλευτές με παρόμοιες αγυρτείες, της ανθρώπινης ευπιστίας και της ανθρώπινης αδυναμίας. Κατακλύζουν τη ζωή μας εις βάρος της τσέπης

μας και το χειρότερο, εις βάρος κάθε ανθρώπινης αξιοπρέπειας και καταξίωσης των πραγματικών πνευματικών αξιών. Και τούτο συμβαίνει σήμερα σε βαθμό μεγαλύτερο από τότε που η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι επαναστατούσε για να γκρεμίσει τα αντίστοιχα παραπήγματα καταρράκωσης του νοημονέστερου δημιουργήματος της φύσης.

Η άδολη, καθαρή διείσδυση του θεοσοφικού φωτός αναδεικνύει ευτιχώς και σήμερα τη διαχρονική του αξία στην καταπολέμηση των παράσιτων της ανθρώπινης πλάνης. Πλέον όμως σωτήρια είναι η συμβολή του θεοσοφικού οράματος, του θεοσοφικού τρόπου ζωής, αν αναλογιστούμε τα συμβαίνοντα στο μεγάλο χωριό που αποτελεί τη Γη. Είναι γνωστό σε όλους ότι η ανθρωπότητα ολόκληρη, ο ίδιος ο πλανήτης κινδυνεύει θανάσιμα. Αιτία είναι η απλησία, η πλεονεξία και ο εγωισμός του ανθρώπου. Μια εγωιστική αφροσύνη είτε καθαρά και κινικά υλιστική, είτε περιβεβλημένη με κάποιες ιδεαλιστικές αρχές που διατηρούνται όσο βολεύει για να παραμεριστούν μόλις το επιβάλλει το υλικό συμφέρον. Είτε ακόμη, αφροσύνη φονταμενταλιστικής υφής που, στο όνομα Μυστών – τα οστά των οποίων θα έτριζαν βλέποντας τη σημερινή κατάντια των οραμάτων τους – επιτιγχάνουν να εξειτελιζούν κάθε ανθρώπινη αξία, να θισιάζουν ό,τι ιερότερο υπάρχει, μυριάδες ανθρώπινες υπάρξεις και έτι χείρον, και αυτή την ίδια την επιβίωση του πλανήτη μας.

Όλα αυτά καταδεικνύουν τη μεγάλη ανάγκη που, ιδιαίτερα σήμερα, έχει η ανθρωπότητα από το υγιές μήνυμα της Θεοσοφίας. Μεγάλο λοιπόν το χρέος μας να ενισχύσουμε την ουσιαστική παρουσία της στην κοινωνία μας. Είναι ένα καθήκον που υλοποιείται φωτίζοντας πρώτα τον εαυτό μας με τις λογικές, φιλοσοφικές, μεταφυσικές και επιστημονικές αποδείξεις και θεάσεις και μεταλαμπαδεύοντας στη συνέχεια στους άλλους τις προκίπτουσες αξίες και τον τρόπο ζωής. Δεν είναι πλέον στυφή για εμάς η γείση ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν την ίδια φυσική και πνευματική καταγωγή και τον ίδιο τελικό προορισμό. Αντλώντας από τη βιωματική αντίληψη πως ό,τι συμβαίνει σε ένα έθνος, σε έναν άνθρωπο έχει αντίκτυπο στα άλλα έθνη και όλους τους άλλους ανθρώπους, θα νιώσουμε την ουσία, την αξία και το καθήκον που απορρέει για κάθε θεόσοφο και για κάθε άνθρωπο μέσα από την τελειταία φράση που βγήκε από τα χείλη της Έλενας Π. Μπλαβάτσκι:

«ΕΙΡΗΝΗ ΣΕ ΟΛΟΥΣ»

λομαι ἤδη τὸν λόγον... ὥς μοι φαίνεται εἰκότως
 ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν... τὸν βίον θαρρεῖν
 μέλλον ἀποθανεῖσθαι... ἔχει μέγιστα οἴσε-
 σθαι ἀγαθὰ ἐπειδ... οἶν δὲ τοῦθ' οὐ-
 τὼς ἔχει. ὁ Σίμω... πειράσκειται γρά-
 σαι. Καθόλου οὖν... ἀπομένει
 ἡλίουφωτός... ἡ

Εἰκοναὶ καὶ ἀντιγραφαὶ τοῦ Πλάτωνα Ἀρχαίου Ἑλλήνου φιλοσόφου
 Πλάτωνος ἑστὼς 1857 ἡδὲν ἐκ τῆς Σχολῆς τοῦ Ἀρχαίου
 Πλάτωνα Μουσ. Καποδιστριακοῦ Ἀθηνῶν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΔΕΝΔΡΙΤΗΣ

«Τὸν Διόνυσο προσκαλῶ, τὸν θορυβώδη που φωνάζει ἐνῶ! Τὸν πρωτογενή που ἔχει δύο φύσεις καὶ γεννήθηκε τρεῖς φορές. Τὸν Βακχικό βασιλιά, που ζεῖ στους ἀγρούς, τὸν ἀνέκφραστο, τὸν ἀπόκρυφο που ἔχει δύο κέρατα καὶ δύο μορφές, τὸν γεμάτο ἀπὸ κισσό, που ἔχει πρόσωπο ταύρου, τὸν βακχικό, τὸν ἀγνό, τὸν τριετή που τρέφει τὰ σταφύλια καὶ ἔχει γιὰ πέπλο βλαστάρια..... Ἀθάνατε θεέ, ἀκουσε μακάριε τὴ φωνή μου καὶ σπεύσε με γλυκύτητα καὶ με προσήνεια, ἔχοντας εὐμενὴ διάθεση μαζί με τὶς καλλίζωνες συντρόφους σου».

(Ορφικός, «Διονύσου θυμίαμα»)

Η μέθη είναι η ουσία του θεού Διόνυσου, ένα στοιχείο που τον ξεχωρίζει από τους άλλους θεούς. Οπωσδήποτε όμως η δημιουργία του δεν εξαντλείται μόνο σε αυτό το στοιχείο, αλλά σχετίζεται και με κάποιους άλλους πρωτόγονους παράγοντες, κοινούς και σε θεούς άλλων λαών. Στο διαφωτιστικό και διδακτικό παραλληλισμό που επιχειρεί μεταξύ του Όσιρη και του Διόνυσου, ο Πλούταρχος βλέπει ότι όπως και θεοί πολλών άλλων λαών, ο Διόνυσος είναι θεός που κατά μια έννοια ενσαρκώνει τη ζωή της φύσης που έρχεται και φεύγει με τις εποχές, που πεθαίνει και ξαναγεννιέται με τους καρπούς της γης. Σε ένα απόσπασμά του γεμάτο διορατικότητα παρατηρεί ότι:

«Οι Φρύγες πιστεύουν ότι ο θεός κοιμάται το χειμώνα και ξυπνά το καλοκαίρι. Στη μια εποχή γιορτάζουν με βακχικές τελετές την κοίμησή του, και στην άλλη την ανάστασή του. Και οι Παφλαγόνες πιστεύουν ότι το χειμώνα είναι φυλακισμένος και αποκλεισμένος ενώ την άνοιξη εξανίσταται και ελευθερώνεται».

Το ότι ο Διόνυσος ήταν θεός της ορμής της ζωής στη φύση, όχι μόνο το είχε αντιληφθεί ο φιλόσοφος αλλά το μαρτυρούσε και η λατρεία. Αυτό διακρίνεται πολύ καθαρά σε δύο δημοφιλείς όψεις της λατρείας του θεού Διόνυσου, τη λατρεία του ως «δενδρίτης» και τη λατρεία του ως «ταύρος». Ο Διόνυσος είναι θεός του Δένδρου, Δενδρίτης, ένας φυτικός θεός κατά μια ευρύτερη έννοια. Είναι θεός της αμπέλου, είναι θεός της συκιάς, Συκίτης. Είναι θεός του κισσού, Κισσός, είναι Άνθιος, θεός των ανθισμένων φυτών, είναι Φυτάλμιος, θεός της ανάπτυξης.

Κατά αυτή την έννοια ελάχιστα διαφέρει από ορισμένες μορφές του νεαρού θεού της Πελοποννήσου, του Ερμή. Πιθανόν αυτή η ηπιότερη και ευρύτερη μορφή του θεού να ήταν πάντα αποδεκτή στη νότια Ελλάδα, διευκολύνοντας τη σχέση με τον αιτόχθονα Ερμή. Η σχέση τους αυτή σαφώς φανερώνεται από το γεγονός ότι στην τέχνη, Ερμής και Διόνυσος εμφανίζονται και λατρεύονται ως ερμαϊκές στήλες. Σύμβολο και των δύο ως θεών της γονιμότητας είναι φυσικά ο φαλλός. Ο νεαρός Διόνυσος, ο ενήλικος Λικνίτης, δεν είναι άλλος από τον Ερμή.

Ο Διόνυσος είναι ο θεός όλων των αναπτυσσόμενων πραγμάτων, κάθε δένδρου και φυτού και φυσικού προϊόντος, και μόνο αργότερα γίνεται αποκλειστικά θεός της αμπέλου. Οικειοποιείται τον κισσό και το πεύκο και την κερήθρα. Μόνο την ελιά δεν οικειοποιείται ποτέ διότι την είχε ήδη η Αθηνά. Ειδικά ο κισσός ήταν ιερός για εκείνον, και οι Μαινάδες του μασούσαν φύλλα κισσού για να εμπνευστούν, όπως η Δελφική Πυθία μασούσε φύλλα δάφνης. Στον κρατήρα από τη συλλογή Campana στο Λούβρο, ο θεός εμφανίζεται σε μια πρωτόγονη μορφή αλλά οπωσδήποτε ως θεός της αμπέλου. Είναι ένα ξόανο, ένας κίονας παρουσιασμένος ως ερμαϊκή στήλη και μας θυμίζει ότι ο Διόνυσος αποκαλούνταν επίσης Περικιόνιος και Περίστυλος.

«Τον Βάκχο τον περίστυλο επικαλούμαι, τον δωρητή του κρασιού, που περιστρεφόμενος προς κάθε κατεύθυνση στα δώματα του Κάδμου, τη γη στήριξε....»

(Ορφώς, Βάκχου Περικιόνιου θυμίαμα)

Η λατρεία του δένδρου ήταν ίσως αίτοχθον στη Θράκη πολύ πριν έλθει η άμπελος. Έχουμε μαρτυρίες ότι διατηρήθηκε εκεί ως τα ρωμαϊκά χρόνια. Μια επιγραφή σε ταφική στήλη που ανακαλύφθηκε στο Εσκή Τζαμί και βρίσκεται στο μουσείο της Θεσσαλονίκης, μας παρέχει μια περίεργη μαρτυρία. Η ταφική στήλη ήταν στο τάφο μιας ιέρειας του Διονύσου που είχε δύο χαρακτηριστικά βακχικά επίθετα, «θύσα» και «εινεία». Ήταν ιέρεια του θιάσου των «Πρινοφόρων» και τους κληροδοτούσε κτήματα με αμπέλια. Οι όροι του κληροδοτήματος συμπεριλάμβαναν την προσφορά στεφανιού από ρόδα προς τον θεό, και αν δεν εκπληρωνόταν η προσφορά, η περιουσία θα περιερχόταν σε άλλο θίασο, τους «Δρνοφόρους», κάτω από τους ίδιους όρους.

Ο θεός του δένδρου ήταν κάτι πολύ απλοϊκό για τον αρχαίο φιλόσοφο που επιζητούσε τον αφηρημένο Διόνυσο, για να τον απογυμνώσει όχι μόνο από τον ανθρωπομορφισμό αλλά και από το ζωομορφισμό και φυτομορφισμό του. Χρησιμοποιούσε ωστόσο το θεό του δένδρου ως σκαλοπάτι για να προσεγγίσει τη δική του «αρχή της υγρασίας». Ο Πλούταρχος αναφέρει ότι οι Έλληνες θεωρούσαν τον Διόνυσο όχι μόνο ως κύριο και επινοητή του κρασιού, αλλά και όλης της φύσης της υγρασίας. Στο έργο του «Συμποσιακά» αναφέρει ένα απόσπασμα του Πίνδαρου που λέει:

*«Των δένδρων το νόμο ανξάνει ο χαρωπός Διόνυσος,
το αγνό φέγγος της αυγής που συλλέγονται οι καρποί»*

Ο Πίνδαρος βέβαια δεν αποτελεί μαρτυρία για την Αρχή της Υγρασίας. Ούτε οι ποιητές ούτε οι πρωτόγονοι χρησιμοποιούν τέτοια φιλοσοφική διάλεκτο, αλλά ανά τον κόσμο ο πρωτόγονος – και τότε και τώρα ακόμη – καλωσορίζει την έλευση και θρηνεί την αποχώρηση εκείνου που κάνει τα δένδρα και τα φυτά να αναπτύσσονται, και τα ζώα και τον άνθρωπο να αναπαράγονται. Αργότερα, αν και πολύ λίγο γνωρίζουν τι ακριβώς είναι αυτό το κάτι ή ο κάποιος, θα το αποκαλέσουν «Αρχή της Υγρασίας», ή αν είναι ποιητές, θα το ονομάσουν Αγάπη ή Ζωή. Η αρχή αυτή ήταν διαδεδομένη ανάμεσα στους θεολόγους πολύ πριν τον Πλούταρχο.

χο. Αυτό φαίνεται στους στίχους του Ευριπίδη στις «Βάκχες», όπου υποδηλώνεται η Αρχή της Ξηρότητας ως Δήμητρα και η Αρχή της Υγρασίας ως Διόνυσος.

« Η θεά Δήμητρά μας που είναι η Γη με τη στέρια τροφή της που μας θρέφει..... κι εκείνος που ύστερα ήρθε, της Σεμέλης ο γιος... και των ανθρώπων έδωσε το πινόμα, το υγρό του σταφυλιού του»

Αναμφίβολα ο χυμός των δένδρων και των φυτών που είναι ιερά για τον Διόνυσο, βοήθησαν την αφιρημένη έννοια. Γνώριζε όμως ο Πλούταρχος ότι η έννοια σχετίζεται όχι τόσο με τον Δενδρίτη όσο με μια μορφή περισσότερο πρωτόγονη, τον Ταύρο Διόνυσο; Ως Δενδρίτης και ως Ταύρος, ο Διόνυσος φαίνεται ξεκάθαρα ότι δεν είναι απλώς ένα πνεύμα της μέθης, αλλά μάλλον ένας πρωτόγονος θεός της φύσης που αφέθηκε να καταληφθεί και να διαμορφωθεί από ένα πνεύμα μέθης.

Η Δήμητρα και η Κόρη, που επίσης είναι θεές της φύσης, έχουν τις ανόδους και τις καθόδους τους αλλά ως το τέλος παραμένουν νηφάλιες και πειθαρχημένες. Ο Διόνυσος είναι – θα μπορούσαμε να πούμε – το αρσενικό αντίστοιχο της Κόρης, αλλά αλλαγμένο, μεταμορφωμένο από το νέο στοιχείο της μέθης και των αγροτικών οργίων. Η διπλή του φύση εκφράζεται σε ένα από τα προσωνύμιά του, δηλαδή το λατρευτικό επίθετο «Διθύραμβος», και μόνο αν έχουμε κατά νου αυτή τη διπλή φύση του θεού μπορούμε να κατανοήσουμε πλήρως αυτό το δύσκολο επίθετο.

(Πηγή: J. A. Harisson, «Ο θεός Διόνυσος»)

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 9 – Η ΕΝΝΕΑΣ

«Ονόμαζαν την εννεάδα και Κουρήτιδα, ιδίως ο Ορφεύς και ο Πυθαγόρας, επειδή από τους Κουρήτες θεωρείτο ιερή ως προερχόμενη από το τρία και είναι τριπλάσιο του αριθμού 3... Καλείται και Τελεσφόρος, διότι ολοκληρώνει την κήνη των εννεάμηνων. Ακόμη και τέλειος διότι από τέλειο αριθμό, το 3, γίνεται»

(Ιάμβλιχος – «Τα Θεολογούμενα της Αριθμητικής»)

Προ πολλού οι ερεινητές ανακάλυψαν περίεργες ιδιότητες στον αριθμό 9. Μια από αυτές είναι ότι η διαφορά μεταξύ ενός οποιουδήποτε σύνθετου αριθμού (ανώτερου της πρώτης δεκάδας) και του αριθμού που προκύπτει από την αναστροφή των ψηφίων του, είναι πάντοτε ένα πολλαπλάσιο του 9. Πολλαπλασιαζόμενος επί τον εαυτό του ή επί ενός άλλου αριθμού, το 9 έχει την περίεργη ιδιότητα να δίδει ως γινόμενο έναν αριθμό που αν αθροισθούν τα ψηφία του, μας δίδει πάλι το 9. Για παράδειγμα:

$$9 \times 2 = 18$$

$$1 + 8 = 9$$

$$9 \times 3 = 27$$

$$2 + 7 = 9$$

$$9 \times 4 = 36$$

$$3 + 6 = 9$$

$$9 \times 5 = 45$$

$$4 + 5 = 9 \text{ κλπ.}$$

Κατά τον κανόνα του Fontenelle, αν τα πολλαπλάσιά του αθροισθούν και δώσουν αριθμό σύνθετο μεγαλύτερο της δεκάδας, με την περαιτέρω πρόσθεση των ψηφίων του παρέχεται τελικά πάλι ο αριθμός 9. Η τελευταία αυτή πράξη καλείται στον εσωτερισμό «θεοσοφική πρόσθεση» και έχει χρησιμοποιηθεί από τους Πυθαγόρειους και τους Καμπαλιστές ως μέθοδος συναγωγής συνθετικών εννοιών από τα τελικά αποτελέσματα. Κατά τους Πυθαγόρειους, κάθε κυκλική έκταση και κυκλική γραμμή είχε ως αντιπροσωπευτικό σημείο της τον αριθμό 9. Ήταν το σημείο πάσης περιφερείας διότι

η περιφέρεια κάθε κύκλου απαρτίζεται από 360ο, δηλαδή $3+6+0=9$. Επίσης, ο αριθμός 9 παρείχε στο πνεύμα χαρακτηριστικό έμβλημα της ύλης, η οποία συντίθεται ακαταπαύστως προ των οφθαλμών μας δίδοντας μύριες όσες διαφορετικές συνθέσεις. Ο Θέων ανέφερε ότι το 9 είναι ο πρώτος τετράγωνος μεταξύ των περιττών. Ο Πρόκλος, στα σχόλιά του στην «Πολιτεία», λέγει για τις 9 Μούσες ότι:

«Είναι μια πολλότητα που προέρχεται από τη μονάδα του Μουσηγέτη Απόλλωνα, εκ μέρους της μονάδας του μέχρι τον πλήρη αριθμό 9, και αποβλέπει σε μια νέα ενότητα..... Ο ιερός αριθμός των Μουσών είναι ο αριθμός του Ταυτού και του Ομοίου, διότι είναι το τετράγωνο του πρώτου περιττού και τέλειον (3), προσδιορίζεται από τρεις τριάδες και δεν είναι μόνο τέλειος αλλά κατά τα πάντα τέλειος. Αφενός συγκεντρώνεται στη Μονάδα από την οποία προήλθε και αφετέρου αποβλέπει να καταστεί και αυτός εν νέον»

(Πολιτεία II 4, 22 – 80, 22)

Παρουσιάζεται λοιπόν η Μονάδα ως αρχή της Εννεάδας με την οποία κλείνει ολόκληρος ο κύκλος της γένεσης και η επαναφορά των γεννηθέντων όντων στην αφηρησία της Μονάδας, ενώ η Εννεάδα εμφανίζεται ως μια νέα Μονάδα αρχίζοντας ένα νέο κύκλο. Η πρωταρχική Ορφική θεολογία παραδεχόταν τρεις τριάδες αρχών. Πρώτη τριάδα ή πρώτο τρίγωνο: Αιθήρ – Χάος και Κοσμογονικό Αυγό. Δεύτερη τριάδα: Το επάνω τμήμα του Αυγού διαχωρίζεται από το κάτω τμήμα του και έτσι εμφανίζεται η δεύτερη τριάδα ή δεύτερο τρίγωνο, Ουρανός – Γαία – Έρως. Η τρίτη τριάδα ή τρίτο τρίγωνο σχηματίζεται από το Νου (Μήτις), τη Δύναμη (Ηρικεπαίος) και τον Πατέρα (Φάνης, Πρωτόγονος, Ζeus, Παν). Με τον τρόπο αυτό έχουμε την Εννεάδα. Στους Αλεξανδρινούς, η πρωταρχική θεία Τριάδα αναπτύσσεται επίσης κατά τριάδες ή κατά τρίγωνα και κατ' αυτό τον τρόπο σε ολόκληρη την εκδήλωση της Παγκοσμιότητας δημιουργούνται εννεάδες.

Ως τρία επί τρία στα θρησκευτικά συστήματα και τον έσωτερισμό, ο αριθμός 9 είναι αριθμός της σωτηρίας και σύμβολο της πνευματικής αναγέννησης, έννοια της ύψιστης τελειότητας. Ο Δρ. R. Allendy ανακαλύπτει σχέσεις του αριθμού 9 με το Αζώθ των Ερμητιστών και τον αστρικό ή ουροβόρο όφη της Ινδικής και της Αλε-

ξανδρινής παράδοσης. Ο Παράκελσος παρατήρησε ότι ο κυκλικά περιστρεφόμενος ουροβόρος όφης κατατρώγει την ουρά του παρουσιάζοντας τη συγχώνευση της αναλυτικής μονάδας με τη συνθετική μονάδα, που απαιτεί την εκμηδένιση της ατομικής προσωπικότητας. Η αποκατάσταση αυτή του όντος στην κοινή πηγή αποτελεί την πνευματική όψη της εννεάδας. Είναι η κοσμική αλληλεγγύη, η οποία δρα όχι πλέον στην αλληλουχία των φαινομένων και των δυνάμεων, αλλά πραγματοποιείται και βιώνεται από το ον που αρνείται την ατομικότητά του για να πλησιάσει και να συγχωνευθεί τελικά με το Ύπατο Εν.

Ο Γνωστικός Μάρκος, συσχετίζοντας τη βεβαίωση του Ιησού ότι είναι το Α και το Ω, η αρχή και το τέλος – που έχουν αριθμητική αξία 1+800, δηλαδή 801 – με την αριθμητική αξία της λέξης «Περιοστερά» που κατήλθε κατά τη βάπτιση του Ιησού, κατέληγε στη βεβαίωση ότι όταν ο Ιησούς έλεγε «ειμί το Α και το Ω» είναι ως να έλεγε ότι είναι ο αριθμός 801, δηλαδή το Άγιο Πνεύμα. Με τη θεοσοφική πρόσθεση του αριθμού 801 κατέληγε στην ταύτιση του Ιησού, της Περιοστεράς και του Αγίου Πνεύματος με την εννεάδα, η εσωτερική σημασία της οποίας είναι ακριβώς η επάνοδος ολόκληρης της εκδήλωσης στη Μονάδα, ή τον Πατέρα, την τελική αποκατάσταση των πάντων. Οι αρχαιότεροι όμως Γνωστικοί συγγραφείς ήταν πολύ φειδωλοί στις ερμηνείες του αριθμού 9.

Ο Δρ. Allendy αναφέρει ότι η ένατη κάρτα του Ταρώ, ο Ερημίτης που επιδιώκει την ίδια συγχώνευση, παραδόξως φέρει επάνω του το ένατο γράμμα του εβραϊκού αλφάβητου, το Τεθ (που σημαίνει «ελιγμός» και «όφης»), και κατά τον Charrot υπενθυμίζει τη δίνη ή περιδίνηση του Μεγάλου Μαγικού Παράγοντα γύρω από τους ήλιους, οι οποίοι αποτελούνται από την ίδια ουσία όπως όλα τα σώματα της Δημιουργίας. Μοιάζει επίσης με τον αραβικό αριθμό 9 και το ελληνικό γράμμα «Θ». Με αυτό το ελληνικό γράμμα μοιάζει ο αριθμός 9 της θιβετανικής, βιρμανικής, αρμενικής, περσικής, αιγυπτιακής ιερατικής αριθμησης.

Αναφέρει ακόμη ότι ο Ιησούς σταυρώθηκε την τρίτη ώρα, άρχισε να αγωνιά την έκτη ενώ το σκότος άρχισε να καλύπτει τη γη, και εξέπνευσε την ένατη ώρα και τότε τα πάντα συντελέστηκαν, η εξαγορά εκπληρώθηκε και δι' αυτής η οριστική αποκατάσταση του

Θείου Ανθρώπου στο Απόλυτο Εν. Ότι μετά την ανάστασή του, εμφανίστηκε εννιά φορές στους μαθητές του και τους Απόστολους. Καταλήγει συμπεραίνοντας ότι η μεγάλη θυσία είναι στην πραγματικότητα ο προτιθέμενος σκοπός όλων των όντων, όταν έχουν φθάσει στον αναγκαίο βαθμό πνευματικής αναγωγής, και ότι τελικά, ο αριθμός 9 μας αποκαλύπτει την έσχατη σημασία του που είναι η απώλεια της προσωπικότητας δια του οικουμενικού Έρωτος.

Η Καμπαλά μιλάει περί 9 ουράνιων σφαιρών και 9 τάξεων ουράνιων πνευμάτων ή αγγέλων. Ο Διονύσιος Αρεοπαγίτης αναφέρει 9 αγγελικούς χορούς, τους οποίους παρέλαβε αργότερα η χριστιανική αγγελολογία και σε αυτούς βάσισε τις οντολογικές θεωρήσεις της. Στη Θεία Κωμωδία του Δάντη περιγράφονται οκτώ κύκλοι στον Παράδεισο στους οποίους αντιπαρατάσσονται 9 κύκλοι της Κόλασης. Μεγάλο μέρος των βουδιστών που παραδέχονται 9 πνευματικές βαθμίδες, οικοδομεί ναούς με 9 ορόφους και 9 στέγες. Ο κυβερνήτης του Πεκίνου αποκαλούνταν στρατηγός των 9 πυλών, ενώ το αρχαίο ροδουτανικό τάγμα διαιρούταν σε 9 βαθμούς.

Τόσες πολλές «συμπτώσεις» δεν είναι δυνατόν να μας αφήσουν αδιάφορους και είμαστε υποχρεωμένοι να δεχθούμε ότι ο αριθμός 9, λόγω του παγκόσμιου σχήματός του σε τόσες παραδοσιακές γλώσσες και των συμβολισμών του, μπορεί να εκληφθεί ως το σύμβολο της επανόδου στη Μονάδα δια της Αγάπης και της Σοφίας.

(Πηγή: Π. Γράββιγκερ,

«Ο Πυθαγόρας και η Μυστική Διδασκαλία των Πυθαγορείων»)

(Επιλογή Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη)

ΤΟ ΧΑΟΣ - ΧΩΡΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Ιφιγένεια Κασταμονίτη

«Πρώτα-πρώτα το Χάος έγινε και ύστερα η πλατύστητη Γη, το αιώνια στέρεο βάθος όλων..... Και από το Χάος, το Έρεβος γεννήθηκε και η μανήρη η Νύκτα, κι από τη Νύκτα πάλι ο Αιθέρας και η Ημέρα..... Και η Γη γέννησε πρώτα ίσο με τον εαυτό της, τον Ουρανό τον αστερόπληθο...»

(Ησίοδος, «Θεογονία»)

Σε κάθε κοσμογονία, υπεράνω και πίσω από τον Δημιουργό, γύρω εντός και εκτός, βρίσκεται το Άγνωστο, το Ακατανόητο, η Πηγή και η Αιτία όλων. Το σίμπαν προβάλλει από αυτό το Μεγάλο Άγνωστο που κανένας ανθρώπινος νους δεν μπορεί να συλλάβει. Πολλά ονόματα έχουν δοθεί σε αυτό το μυστήριο που περιέχει εντός του το παν. Αποκαλείται «απύθμενη άβυσσος», «κενότητα», «χάσμα», «άβυσσος των υδάτων», «άγνωστο σκότος», «βυθός». Ο Δημόκριτος το ονόμαζε «Κενό» αλλά επίσης και βυθό. Ο Πλάτων «Άπειρο» και ο Αναξαγόρας «Άπειρία». Τα Ορφικά μυστήρια μιλούσαν για το τρεις φορές Άγνωστο Σκότος από όπου ξεπήδησε ο Κρόνος-Ηρακλής, και ο Ησίοδος μάλιστα μιλά για το Χάος με την έννοια του κενού αρχικά, διότι αργότερα η λέξη αυτή απέκτησε διαφορετική σημασία στη σκέψη των ανθρώπων. Το Χάος του Ησίοδου δεν είναι όμοιο με εκείνο του Αναξαγόρα που διακοσμήθηκε από το Νου. Κατά την ετυμολογία της λέξης από τη ρίζα ΧΑΥ ή ΧΑΦ, σημαίνει το χάσμα αλλά όχι κάτι που είναι εντελώς κενό.

Το Ησιόδειο Χάος είναι ο γενάρχης και η «οντότητα» από την οποία πρόβαλλαν όλα. Το ίδιο δεν ενώνεται ποτέ με τη Γαία, που είναι κατά κάποιο τρόπο μια διαφοροποίησή του, ένας εν δυνάμει χώρος που προβάλλει από τον αφηρημένο χώρο. Με το όνομα Γαία δεν εννοείται βέβαια ο πλανήτης Γη, διότι οι αρχαίοι Έλληνες την ονόμαζαν Χθόνα. Στο πεδίο της αφαίρεσης, ο χώρος αποελλεί την άγνωστη θεότητα που φαίνεται κενή μόνο στον πεπερασμένο νου. Είναι μια καθαρή υποκειμενικότητα που η ανθρώπινη διάνοια δεν μπορεί να συλλάβει, δίχως αυτό να σημαίνει ότι ο αφηρημένος χώρος είναι κάτι μη υπάρχον. Ο Ορφέας δίδασκε ότι το Ησιόδειο Χάος δεν είναι τόπος αλλά η άπειρη και γεμάτη αιτία των θεών και το κόσμος, και το ονόμαζε χάσμα πελώριο χωρίς τέλος ούτε πυθμένα ούτε βάση, αλλά «αζητέζ σκοτός», διότι το ίδιο δεν έχει μορφοποιημένη φύση αλλά από αυτό προβάλλει το νοούμενο της ύλης ως Γαία. Αποτελεί κενό χώρο, αχανές σκοτεινό και μυστηριώδες διάστημα, έρεβος και νύκτα.

Όταν ο Δημόκριτος μιλούσε για τα άτομα και το κενό, εννοούσε μεν το χώρο αλλά όχι έναν εντελώς κενό χώρο, δεδομένου ότι «η φύση αποστρέφεται το κενό» όπως έλεγαν οι Περιπατητικοί. Ο Δημόκριτος όριζε δύο αρχές: το ον που θεωρούσε πλήρες και το μη ον που θεωρούσε κενό, εντός του οποίου το πλήρες δημιουργούσε τα πάντα με τροπή και ρυθμό. Στο απόσπασμα B117, ομολογεί ότι «στην πραγματικότητα δεν γνωρίζουμε απολύτως τίποτε γιατί η αλήθεια βρίσκεται στο Βυθό». Ο όρος αυτός αποτελεί σημαντικό στοιχείο στην Ορφική παράδοση για το Χάος, και εδώ χρησιμοποιείται από τον Δημόκριτο με την έννοια του αφηρημένου ή υπερβατικού χώρου.

Ο Δαμιάσκιος περιγράφει το Βυθό ως «κρυφό κόσμο που συγκεντρώνει μέσα του όλους τους κόσμους, ως κόσμο των κόσμων που εγκυμονεί την Κοσμική Ιδέα». Η Κοσμική Ιδέα μπορούμε να πούμε ότι γίνεται η Κοσμική «Άτομος» του Δημόκριτου (απόσπ. Α 47), δηλαδή όχι απλώς ένα άτομο με διαστάσεις ενός κόσμου αλλά η αρχική συμπύκνωση όλων των κόσμων, όλων των αρχετυπικών ατόμων-ιδεών εντός του Βυθού πριν από την έναρξη κάθε δημιουργίας.

Η έννοια του αφηρημένου ή υπερβατικού χώρου μπορεί να εξεταστεί με δύο, φαινομενικά, διαφορετικούς τρόπους. Από τη μια πλευρά, ως το απεριόριστο διάστημα στην πλέον αφηρημένη όψη του δίχως όρια ή χαρακτηριστικά, δηλαδή ως κενότητα. Αλλά από την άλλη, ως η άπειρη πληρότητα του παντός. Στην πρώτη περίπτωση είναι το σύμπαν με όλα όσα υπάρχουν σε αυτό από την άποψη του πνευματικού κόσμου ή των υπερβατικών, για εμάς, καταστάσεων παρόλο που στη δική μας περιορισμένη αντίληψη φαίνεται ως το Μεγάλο Κενό δίχως καμία πνευματική υπόσταση. Ως κενότητα, είναι το εσωτερικό μυστηριώδες διάστημα που αναφέρεται και ως Βυθός. Στη δεύτερη περίπτωση ταυτίζεται με το Πλήρωμα των Γνωστικών και είναι μια πληρότητα. Είναι το εκδηλωμένο ψυχικό διάστημα που προβάλλει από το Βυθό ή Προπάτορα, και σ' αυτόν επιστρέφει όταν ολοκληρωθεί ο κύκλος της δημιουργίας.

Κανένας από τους μεγάλους Διδασκάλους δεν απέδωσε ποτέ ιδιότητες στον υπερβατικό χώρο, παρότι όλες οι ιδιότητες και όλες οι δυνάμεις εμπεριέχονται σε αυτόν και προβάλλουν από αυτόν. Ούτε μίλησαν για φυσικές διαστάσεις του αφηρημένου χώρου, διότι για τη φιλοσοφία, οι φυσικές διαστάσεις αφορούν μόνο το συγκεκριμένο χώρο ή το φυσικό σύμπαν. Το μόνο που ειπώθηκε ή μάλλον, υπαινίχθηκε είναι η υπόθεση της αιωνιότητάς του και η ακατάπαυστη κίνησή του, που δεν σταματά ποτέ ούτε και στα μεσοδιαστήματα «δημιουργίας – ανάπαυσης». Γι' αυτό και θεωρήθηκε ως θεός και αιώνιος.

Ο Πλάτων έλεγε ότι αυτό που είναι ακίνητο δεν μπορεί να είναι θεό και αιώνιο. Ότι δεν υπάρχει τίποτε ακίνητο μέσα στον Υπερβατικό Απόλυτο Χώρο, -- που είναι η Παγκόσμια Ψυχή -- διότι η Ψυχή είναι η ίδια η κίνηση και το αυτοκινούμενο, η μια πανταχούσα ουσία και ενέργεια, η απεριόριστη έκταση, η πρωταρχική ενσωμάτωση της Μονάδας, το άγνωστο δοχείο των πάντων. Στον Τίμαιο έλεγε ότι καθετί που υπάρχει είναι απαραίτητο να υπάρχει κάπου και να κατέχει κάποιο χώρο. Αυτό το «κάπου» ή αυτός ο «χώρος» στη αντίληψή μας λαμβάνει την έννοια του «εκεί έξω», δηλαδή κάτι που βρίσκεται πολύ μακριά από εμάς. Αυτό

όμως συμβαίνει διότι είμαστε παρατηρητές τού έξω κόσμου ή του διαστημικού χώρου που αντιλαμβάνονται οι αισθήσεις μας. Στην αρχαιότητα ωστόσο, ο χώρος ή το διάστημα δεν ήταν απαραίτητως κάτι αποκλειστικά εξωτερικό και απτό, αλλά συχνά θεωρούνταν πως περιείχε βαθμίδες εσωτερικών διαστάσεων.

Ο όρος «εσωτερική διάσταση» είναι μεταφορικός και όλα όσα ανήκουν στη διάσταση αυτή δεν είναι ορατά από τις αισθήσεις μας. Περιέχει όλα τα μη ορατά, για εμάς, πράγματα και τις μη ορατές ενέργειες και δυνάμεις του σύμπαντος, τις οποίες συχνά αντιλαμβανόμαστε από τη δράση τους στο φυσικό περιβάλλον. Η επιστήμη δέχεται ότι το φυσικό σύμπαν περιέχει δέκα διαστάσεις, από τις οποίες μόνο τέσσερις έχουν έως τώρα εκδηλωθεί, ενώ οι υπόλοιπες βρίσκονται «διπλωμένες εντός του» – ό,τι κι αν σημαίνει αυτό.

Ο όρος αυτός έχει ωστόσο και μια άλλη έννοια που πρέπει να τη λάβουμε υπόψη. Θεωρούμε ότι η διάσταση αυτή υπάρχει μέσα στον άνθρωπο ή μάλλον στην υποκειμενικότητά μας ή τον ψυχισμό μας και μόνο. Οι αρχαίοι λαοί όμως θεωρούσαν ότι το «εσωτερικό διάστημα» είναι χώρος αντικειμενικός αν και ανεξάρτητος από τον ανθρώπινο ψυχισμό. Ότι είναι ένα πεδίο ή μια κατάσταση μέσα στην οποία κινούμαστε μάλλον, και η οποία μας περιβάλλει ακριβώς όπως και το ορατό διάστημα, και δεν βρίσκεται περιορισμένη μέσα στον ψυχισμό μας. Επιπλέον οι Ιδέες, που είναι πνευματικές εικόνες, έχουν εσωτερικές διαστάσεις, δηλαδή έχουν «έκταση» ή χώρο. Ο χώρος αυτός είναι καθαρά μορφή πνεύματος και δεν είναι ούτε μπορεί να γίνει ποτέ αισθητό στοιχείο, αλλά παραμένει καθαρά νοητό στοιχείο.

Κατά το Χαλδαϊκό λόγιο, το χάος-χώρος είναι μήτρα «συνέχουσα τα πάντα», άπειρος κατάσταση κατά τον Δαμιάσκιο, ενώ στην Ινδική παράδοση είναι το πρωταρχικό χάος που κρύβει μέσα του το θάνατο και την αθανασία που παρέχεται στους θεούς με τη μορφή της amrita, του ινδικού νέκταρος της αθανασίας. Στη διαφοροποιημένη φύση του ως ψυχικός χώρος, αποτελεί την πηγή των λεπτοφυών ιδιοτήτων και τη ριζική φύση της ορατής ύλης. Στο πεδίο της αντίληψης ερμηνεύεται ως το δοχείο όσων υπάρχουν, ή αλλιώς η «υποδοχή» ή το «δεχόμενο» του Πλάτωνα.

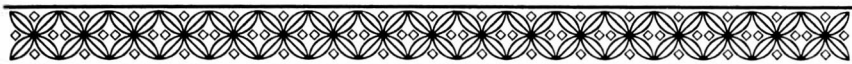
Το Ησιόδειο Χάος λοιπόν, διαφοροποιημένο ως Γαία γεννά τον Ουρανό που κατόπιν την γονιμοποιεί. Ο Χώρος γίνεται τώρα χώρα και σώμα της Ψυχής, φορέας των νοητών υποστάσεων, των θεών που μετέχουν στο «είναι» της. Συνεχής και άμορφος, απέραντος και απεριόριστος ο χώρος – Γαία, γεννά ύστερα τον Χρόνο (Κρόνο), αλλά κατόπιν γίνεται σύζυγός του και παράγοντας ροής με τη μορφή της Ρέας. Ακόμη, γίνεται ο μεγάλος τάπητας, ο ψυχικός ιστός των άπειρων ιεραρχιών των δυνάμεων ή αρχών ή θεών, αν βέβαια οι δυνάμεις αυτές προσωποποιηθούν όπως στη Θεογονία του Ησιόδου. Γίνεται το δοχείο που ο Πλάτων αποκαλεί «υποδοχή ή δεχόμενο» και το περιγράφει ως την έκταση που περιέχεται στο πνεύμα, και ως χώρο τον οποίο οι πνευματικές εικόνες ή ιδέες αποκαλύπτουν τόσο ως νοητό αλλά και ως γνωστικό στοιχείο. Εκτός από «υποδοχή» ή δοχείο των ιδεατών, αρχετυπικών μορφών, ο ψυχικός χώρος αποτελεί τη βάση, την ύπαρξη, και το πεδίο της απεριόριστης Ζωής και του άπειρου Νου, του Δημιουργού.

«Αντί πρώτης ύλης έθεσαν τον Χρόνο, αντί δε της δεύτερης, τον Αιθέρα και το Χάος»

(Δαμάσκιος, απ. 60)

«Το χάος στον Ησιόδο δεν είναι τόπος αλλά η άπειρος και γεμάτη πλήθος αιτία των θεών. Αυτήν ο Ορφέας ονομάζει χάσμα πελώριον, την τοποθετεί δε μετά τον Χρόνο, λέγοντας ότι οι θεοί προήλθαν από τον Αιθέρα και το Χάος... Εκ του Χάσματος δε, προέρχεται η απειροειδής φύση τους. Λέγει δε ότι τον Χάσματος δεν υπάρχει ούτε τέλος ούτε πνθμένας ούτε βάση. Καλείται δε και αζηχές σκότος, διότι δεν έχει μορφοποιημένη φύση... Ο Αιθήρ εις τα πράγματα λέγεται πέρας, το δε Χάος λέγεται άπειρον...»

(Δαμάσκιος, απ. 74)

Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ

Έλενα Π. Μπλαβάτσκι

Ο Εσωτερισμός, αγνός και καθαρός, δεν δέχεται ένα προσωπικό Θεό και γι' αυτό μας θεωρούν ως Αθεϊστές. Στην πραγματικότητα, στο σύνολό της η Απόκρυφη Φιλοσοφία βασίζεται απόλυτα επάνω στην πανταχού παρουσία του Θείου, της Απόλυτης Θεότητας. Και μπορεί να μην εξετάζει Αυτή την ίδια επειδή είναι εξαιρετικά ιερή και ακατανόητη ως Μονάδα για τον πεπερασμένο νοη, ωστόσο ολόκληρη η φιλοσοφία βασίζεται στις θείες Ενέργειες που είναι η πηγή όλων όσων αναπνέουν και ζουν και υπάρχουν.

Σε όλες τις αρχαίες θρησκείες, το Ένα εκδηλωνόταν διαμέσου των πολλών. Στην Αίγυπτο και την Ινδία, στη Χαλδαία και τη Φοινίκη και στην Ελλάδα, οι ιδέες για το Θείον εκφραζόταν διαμέσου των τριών, πέντε και επτά, καθώς και των οκτώ, εννέα και δώδεκα μεγάλων θεών που συμβόλιζαν τις δυνάμεις και τις ιδιότητες της Μίας και Μόνης Θεότητας.

Όλα αυτά σχετιζόταν με την άπειρη διαίρεση με ακανόνιστους και περιττούς αριθμούς, στην οποία υπέβαλλαν αυτοί οι λαοί τη ΜΙΑ ΘΕΟΤΗΤΑ τους. Έτσι, ο κύκλος των θεών εξέφραζε όλες τις ιδιότητες και τις αρχές του ΕΝΟΣ ΥΠΕΡΤΑΤΟΥ και ΑΔΙΑΓΝΩΣΤΟΥ. Διότι στο σύνολο των θείων αυτών προσώπων ή μάλλον, των προσωποποιημένων συμβολισμών, νοικεί ο ΕΝΑΣ ΘΕΟΣ, ο ΘΕΟΣ ΕΝ, ο Θεός εντός που, όπως λένουν στην Ινδία, είναι ΕΝΑΣ ΑΝΕΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ.

«Ω Θεέ Ανι (ο Πνευματικός Ήλιος) κατοικείς στο σύνολο των θείων προσώπων σου»

Τα λόγια αυτά δείχνουν ότι οι αρχαίοι λαοί πίστευαν πως ολόκληρη η εκδήλωση πρόβαλλε από μια και μόνη πηγή, ότι όλα ήταν απορροές της μιας αρχής που ποτέ δεν μπορεί να αναπληρωθεί στην ολότητά της παρά μόνο μέσα και διαμέσου της συλλογικής και συνολικής συσώρευσης των απορροών της. Το Πλήρωμα του Βαλεντίνου είναι ακριβώς και απολύτως το Διάστημα (Χώρος) της Απόκριφης Φιλοσοφίας, διότι η λέξη Πλήρωμα σημαίνει την «Πληρότητα», τις υπέρτερες περιοχές. Είναι το σύνολο όλων των θείων εκδηλώσεων και των απορροών που εκφράζουν το plenum ή την ολότητα των ακτίνων, οι οποίες διαχέονται από το Ένα και διαφοροποιούνται σε κάθε επίπεδο και μετατρέπονται στις θείες Ενέργειες ή Δυνάμεις, που στη φιλοσοφία κάθε έθνους αποκαλούνται Άγγελοι και Πλανητικά Πνεύματα.

Οι Γνωστικοί Αιώνες και οι Δυνάμεις του Πληρώματος είναι οι μεγάλοι Devas και οι Saddhus των Puranas. Η επίνοια (epinoia), η πρώτη θηλυκή εκδήλωση του Θεού, η «Αρχή» του Σίμωνα Μάγου και του Σατουρνίνου, μιλά με την ίδια γλώσσα όπως ο Λόγος του Βασιλίδη. Και όλα ανιχνεύονται στην αγνή εσωτερική Αλήθεια (Aletheia), την ΑΛΗΘΕΙΑ των Μυστηρίων. Όπως διδασκόμαστε, όλα επαναλαμβάνουν σε διαφορετικές εποχές και σε διαφορετικές γλώσσες και όρους, τον υπέροχο ύμνο του αρχαίου Αιγυπτιακού πάπυρου που είναι χιλιάδων ετών και λέγει:

«Οι θεοί σε λατρεύουν, σε χαιρετούν ως Μία, Σκοτεινή Αλήθεια»

Και στο θεό Ra, λέγει:

«Οι θεοί υποκλίνονται στη Μεγαλειότητά σου, εξαίροντας τις Ψυχές εκείνου που τις δημιουργεί..... και σου λένουν: Ειρήνη σε όλες τις απορροές του Ασύνειδου Πατρός του Συνειδητού Πατέρα των θεών.... Ω δημιουργέ των όντων, λατρεύουμε τις Ψυχές που απορρέουν από Σε. Εσύ μας γεννάς, ω Άγνωστε, και εμείς σε χαιρετούμε λατρεύοντας όλες τις Θείες Ψυχές που προέρχονται από εσένα και ζουν εντός ημών»

(Ύμνος στον Amon – Ra)

Αυτός ο πάπυρος είναι η πηγή της βιβλικής δήλωσης:

«Δεν γνωρίζετε πως είστε θεοί και ναοί Θεού;»

Αληθινά, όπως ειπώθηκε πολλούς αιώνες πριν:

«Ο άνθρωπος δεν μπορεί να κατακτήσει την Αλήθεια (Aletheia) αν δεν μετέχει στη Γνώση (Gnosis)»

Έτσι, μπορούμε τώρα να πούμε ότι κανείς άνθρωπος δεν μπορεί να μάθει την Αλήθεια, εκτός κι αν μελετήσει τα μυστικά του «Πληρώματος» του Αποκρυφισμού. Και ότι όλα αυτά τα μυστικά βρίσκονται στη Θεογονία της αρχαίας Σοφίας – Θρησκείας, που αποτελεί την Αλήθεια (Aletheia) της Απόκρυφης Επιστήμης.

(Collected Writings, τόμος XII)

Στην αρχή, μέσα στην αιωνιότητα, τα τρία καθώς και το Σύμπαν με ό,τι περιέχει, είναι ένα με την απόλυτη μοιάδα, την άγνωστη θεία ουσία.

Δεν πιστεύουμε στη δημιουργία αλλά στις περιοδικές διαδοχικές εκδηλώσεις του Σύμπαντος από την υποκειμενική στην αντικειμενική μορφή τού Είναί, σε κανονικά χρονικά διαστήματα που καθένα έχει μια απέραντη διάρκεια. Οι Ινδουϊστές ονομάζουν αυτή την εναλλαγή «Ημέρες και Νύχτες του Μπράχμα». Στη Δύση, μπορούν να ονομαστούν καλύτερα: Παγκόσμιες Ημέρες και Νύχτες. Σε κάθε τέτοια νύκτα, το ΟΛΟ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΛΟ, και κάθε άτομο έχει επιστρέψει στην ομοιογένεια.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
(Το Κλειδί της Θεοσοφίας)

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ

Erica Letzerich

(Η Αλήθεια θα σας ελευθερώσει αφού πρώτα σας βασανίσει)

Μέσα στην παρατήρηση υπάρχει πάντοτε ο παρατηρητής. Με τις προκαταλήψεις του, τις συνήθειές του, το φόβο, την ενοχή και άλλα, ο παρατηρητής είναι επίσης ο λογοκριτής. Παρότι κοιτάζει, στην πραγματικότητα δεν βλέπει καθόλου αλλά καταλήγει σε συμπεράσματα βασισμένα επάνω σε περασμένες εμπειρίες και γνώσεις. Ο Κρισναμούρτι λέει ότι η γνώση μάς εμποδίζει να βλέπουμε. Ο παρατηρητής είναι η προσωπικότητα, το σύμπλεγμα των συναισθημάτων και των σκέψεών μας και επομένως δεν μπορούμε πραγματικά να δούμε. Ο Κρισναμούρτι αναφέρει επίσης ότι ο παρατηρητής και το παρατηρούμενο δεν είναι δύο ξεχωριστά πράγματα αλλά ένα. Ο Διδάσκαλος Κουνχούμι περιγράφει αυτή την κατάσταση του νου ως εξής:

«Η Αληθινή Γνώση για την οποία μιλώ εδώ, δεν είναι γνώση νοητική αλλά πρόκειται για μια πνευματική κατάσταση, που συνεπάγεται μια ολοκληρωτική ένωση ανάμεσα στον Γνώστη και το αντικείμενο της Γνώσης»

(Επιστολή των Μαχάτμας προς τον Α. Π. Σίννετ, αρ. 69)

Η πνευματικότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί ούτε και η πνευματική εγρήγορση, αν ο νους ενός ατόμου δεν είναι ικανός να ερευνήσει τα βάθη του εαυτού. Η διαδικασία της αυτογνωσίας που βασίζεται στη βαθιά αναζήτηση και την αποτελεσματική εσω-

τερική αλλαγή, είναι το βασικότερο βήμα στο μονοπάτι της Θεοσοφίας και του αποκρυφισμού. Ο Ιησούς είχε πει:

«Σας βεβαιώνω ότι, αν δεν μετανοήσετε και δεν γίνετε σαν τα παιδιά, δεν θα εισέλθετε στη βασιλεία των ουρανών. Εκείνος που θα ταπεινώσει τον εαυτό του σαν τούτο το παιδί, αυτός θα είναι ο μεγαλύτερος στη βασιλεία των ουρανών. Και εκείνος που θα δεχθεί ένα τέτοιο παιδί στο όνομά μου, εμένα δέχεται».

(Ματθαίος 18, 1-5)

Όταν ο νους δεν φωτίζεται από το budhi (την πνευματική ψυχή) δεν θα εκδηλώσει σοφία παρά μόνο νόηση. Θα οδηγήσει τον υποψήφιο να έρθει αντιμέτωπος με το μεγάλο δράκοντα, την αλαζονεία. Αν αρνηθείτε να τον αντιμετωπίσετε, ο δράκος θα σας παγιδεύσει στο μέλλον. Αν πιστέψετε ότι τον έχετε νικήσει, τότε σας έχει ήδη καταβροχθίσει. Η ταπεινοφροσύνη είναι μια εσωτερική κατάσταση, υποκείμενη στην πιθανότητα του λάθους και πάντοτε ανοικτή στο καινούργιο. Ο σοφός άνθρωπος γνωρίζει την άγνοιά του. Ένας νους που ερευνά προσδοκώντας, δεν είναι ταπεινός ούτε απλός. Υπόκειται σε προγενέστερες συνήθειες, είναι ανίκανος να συλλάβει την αλήθεια, ανίκανος για την αληθινή αναζήτηση.

Η διαδικασία της αναζήτησης της αλήθειας απαιτεί ένα νου ελεύθερο από συνήθειες. Με ποιο άλλο τρόπο θα μπορούσε το αιώνιο να εκφράσει τον εαυτό του μέσω του μη αιώνιου, ή το πραγματικό μέσω του μη πραγματικού; Πώς αλλιώς μπορεί το μη πραγματικό να υποθέσει την ύπαρξη του πραγματικού; Τι προκαλεί την προσκόλληση στην προσωπικότητα, τη σωματική ζωή, τους προσφιλείς, τις διδασκαλίες και τις πίστεις; Όλα είναι προβολές ενός νου που αποζητά να ικανοποιήσει το εγώ, που είναι βυθισμένο στην ψευδαίσθηση και τα προσχήματα. Ένας νους όπως αυτός, δεν μπορεί να εισέλθει στην αλήθεια.

Οι επιστημονικές θεωρίες είναι μόνο δείγματα της πραγματικότητας, ένας τρόπος θεώρησης και ερμηνείας της φύσης. Οι θεωρίες αυτές δεν είναι η ίδια η πραγματικότητα. Ακόμη και τα αποτελέσματα των πειραμάτων είναι απαντήσεις σε ερωτήματα που καθορίστηκαν από τους επιστήμονες, και η φύση μιας τέτοιας απάντησης βασίζεται πάντα στη φύση του ερωτήματος. Μια αποσπασματική ερώτηση θα έχει μια αποσπασματική απάντηση. Ποια

είναι η μεγαλύτερη ψευδαίσθηση σύμφωνα με τη Θεοσοφία; Είναι η χωριστικότητα ή διαίρεση. Η μεγαλύτερη πρόκληση για τον μαθητή είναι όχι απλώς να αντιληφθεί θεωρητικά την Ενότητα αλλά να την εφαρμόσει επίσης στην πράξη. Δεν είναι μόνο μια πρόκληση αλλά μάλλον ένα σκαλοπάτι που θα πρέπει κανείς να ανέβει τελικά, που απαιτεί εσωτερική αλλαγή, αναγέννηση.

Τα ανακλαστικά μας, οι αντιδράσεις και οι σκέψεις μας συνδέονται με τις προηγούμενες εμπειρίες μας. Αν η αναζήτηση δεν υψώσει το νου πέρα από τις συνήθειές του, οι προσδοκίες κάθε ανθρώπου ενεργούν ως φίλτρο και τότε η αναζήτηση δεν αποδίδει καρπούς. Η διαδικασία της αναζήτησης απαιτεί ένα νου που να είναι εντελώς ελεύθερος από προσδοκίες, από επιθυμία για ανέσεις και απαντήσεις που να ικανοποιούν το εγώ. Μόνο όταν ο νους είναι ελεύθερος από την επιθυμία να επιτύχει κάτι, να φέρει κάποιο αποτέλεσμα και κατά συνέπεια είναι ελεύθερος από το φόβο, τότε μπορεί να προσεγγίσει την κατάσταση της πνευματικής εγρήγορσης. Το μονοπάτι προς την αλήθεια είναι γεμάτο πέτρες, μια πορεία για λίγους διότι δεν πρέπει να υπάρχει υποκρισία ούτε προσκόλληση σε δόγματα, πίστεις ή συστήματα. Η ανοδική πορεία αρχίζει από μέσα μας. Στις πρώτες σελίδες της «Φωνής της Σιγής», η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι γράφει:

«Αφού γίνει αδιάφορος στα πράγματα της αίσθησης, ο μαθητής πρέπει να αναζητήσει τον ραζα των αισθήσεων, δημιουργό της σκέψης, εκείνον που ξυπνά την πλάνη».

Αναφέρεται εδώ στην πλάνη της ατομικής ύπαρξης, την ψευδαίσθηση του εγώ. Το στάδιο αυτό δεν μπορεί να προσεγγιστεί με πρακτική άσκηση μέσω κάποιας μεθόδου. Όπως λέγει ένας από τους Μαχάτμας, αν αυτό γινόταν τότε ολόκληρος ο πληθυσμός της Ινδίας θα είχε ήδη επιτύχει τη φώτιση. Για πολλούς ανθρώπους το εσωτερικό ταξίδι αρχίζει ύστερα από μια κρίση και σύγκρουση του εγώ. Σε άλλες περιπτώσεις η ψυχή ακούει μερικούς τόνους από τον υψηλό αν και αμυδρό αιώνιο ήχο. Το εσωτερικό ταξίδι αρχίζει πάντα με μια ώθηση, με έναν από εκατομμύρια διαφορετικούς λόγους. Ο νεόφυτος θα πρέπει τότε να αντιμετωπίσει τους εσωτερικούς του δαίμονες. Χαμένος στο λαβύρινθο της ψυχής του, θα περιπλανηθεί στην υπέρτατη μοναξιά αναζητώντας το φως. Αυ-

τή είναι η σκοτεινή νύκτα της ψυχής που μπορεί να διαρκέσει μια ζωή ή πολλές ζωές. Σε μερικούς ανθρώπους ίσως καταλήξει σε τραγωδία, στην απώλεια της νοητικής και ψυχικής ισορροπίας. Εντούτοις, σε άλλους έχει ως αποτέλεσμα τη φώτιση. Όλοι θα χρειαστεί τελικά να αντιμετωπίσουν αυτή τη δοκιμασία στο σωστό σημείο του μονοπατιού της εξέλιξής τους.

Πώς μπορούμε να γίνουμε αδιάφοροι απέναντι στα αντικείμενα της αντίληψης και να εντοπίσουμε πού βρίσκεται ο δημιουργός της σκέψης; Είναι απαραίτητο να υπερβούμε το εγώ. Είναι απαραίτητο να σπάσουμε όλους τους εσωτερικούς φραγμούς, κάθε συνήθεια και κάθε πίστη. Τα κάστρα από άμμο που έκτισαν η σκέψη και το συναίσθημα, πρέπει να γκρεμιστούν.

Όταν το κατώτερο νοητικό (*manas*) συγχωνεύεται με το ανώτερο νοητικό, και αυτό με τη σειρά του ενώνεται με εκείνο που είναι Σοφία (*budhi*), τότε η όψη της καθαρής Θέλησης εμφανίζεται ως Δύναμη του Πνεύματος, η οποία Αυτοκαθορίζεται και Αυτοκυβερνάται, σε πλήρη αρμονία με την Ύψιστη Θέληση, και κατ' επέκταση είναι ελεύθερη.

Τότε μόνο σπάζουν τα δεσμά των επιθυμιών και το Πνεύμα απολυτρώνεται διαπαντός.

Τότε και μόνο τότε, μπορούμε να πούμε ότι η Θέληση είναι ελεύθερη.

Άννη Μπέζαντ
(Μελέτη επάνω στη Συνείδηση)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΧΡΟΝΗ ΣΟΦΙΑ

Το Θεϊόν, το Πνεύμα, που εν αρχή γεννήθηκε από το πυρ της σκέψης προτού υπάρξουν τα ύδατα, που εμφανίστηκε στα στοιχεία και αναπαίεται, έχοντας εισέλθει στην καρδιά,

Αληθινά, αυτό είναι Εκείνο.

Η θεά της Αιωνιότητας που έρχεται ως δύναμη Ζωής και Φύση, που γεννήθηκε από τα στοιχεία και αναπαίεται, έχοντας εισέλθει την καρδιά,

Αληθινά, αυτό είναι Εκείνο.

Η ψυχή ανοικεί μέσα μας, σαν μια φλόγα στο μέγεθος ενός αντίχειρα. Όταν γίνεται γνωστή ως ο Κύριος του παρελθόντος και του μέλλοντος,

Αληθινά, αυτό είναι Εκείνο.

Σαν μια φλόγα δίχως καπνό, στο μέγεθος ενός αντίχειρα είναι η ψυχή, ο Κύριος του παρελθόντος και του μέλλοντος, η ίδια σήμερα και αύριο μαζί.

Αληθινά, αυτό είναι Εκείνο.

Όπως το νερό της βροχής που πέφτει στις κορυφές των βουνών κατακυλάει προς όλες τις πλευρές τους επάνω στα βράχια, έτσι και ο άνθρωπος που βλέπει μόνο μερικά πράγματα τρέχει ξωπίσω τους προς όλες τις κατευθύνσεις. Αλλά, όπως το καθαρίο νερό που πέφτει επάνω σε καθαρίο νερό ενώνεται σε ένα και το αυτό μαζί του, έτσι ενώνεται, ω Nachikelas, η ψυχή του σοφού που γνωρίζει.

Κάθα Ουπανισάντ II, 1

(Περιοδικό Theosophist, Σεπτέμβριος 2006)

ΤΟ ΑΝΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΟ

Όταν είμαστε νέοι, τότε είναι ακριβώς ο καιρός να είμαστε δυσανεστημένοι όχι μόνο με τον εαυτό μας αλλά και με τα πράγματα γύρω μας. Οι νέοι, αν είναι κάπως ζωντανοί, είναι γεμάτοι από ελπίδες και δυσανεσκεια. Και πρέπει να είναι, γιατί διαφορετικά είναι ήδη γέροι και πεθαμένοι. Και οι γέροι είναι εκείνοι που ήταν κάποτε δυσανεστημένοι αλλά έχουν καταπνίξει επιτυχώς αυτή τη φλόγα και έχουν βρει εξασφάλιση και άνεση κατά διαφόρους τρόπους. Ποθούν τη μονιμότητα για τον εαυτό τους και την οικογένειά τους, ποθούν διακαώς τη βεβαιότητα στις ιδέες τους, στις σχέσεις τους, στα αποκτήματά τους. Έτσι, όταν αισθάνονται το ανικανοποίητο, απορροφούνται από τις ευθύνες τους, τις εργασίες τους ή από οτιδήποτε άλλο, ώστε να ξεφύγουν από το ανησυχαστικό αίσθημα του ανικανοποίητου.

Οι περισσότεροι άνθρωποι ζητούν επιτυχία αυτής ή εκείνης της μορφής, είτε στον αθλητισμό είτε στον κόσμο των επιχειρήσεων ή στην πολιτική. Όλοι μας θέλουμε να βρισκόμαστε στην κορυφή, και αυτή η επιθυμία δημιουργεί διαρκή σύγκρουση μέσα μας και προς τον πλησίον μας, και οδηγεί στον ανταγωνισμό, στο φθόνο, την έχθρα και τελικά στον πόλεμο. Εφόσον η επιτυχία γίνεται σκοπός, δεν μπορούμε να απαλλαγούμε από το φόβο, γιατί η επιθυμία να επιτύχουμε προκαλεί αναπότρεπτα το φόβο της αποτυχίας. Αυτός είναι ο λόγος που οι νέοι δε θα έπρεπε να διδάσκονται να λατρεύουν την επιτυχία.

Οι περασμένες γενιές, με τις φιλοδοξίες τους, τις παραδόσεις και τα ιδεώδη τους έχουν φέρει στον κόσμο αθλιότητα και καταστροφή. Ίσως οι ερχόμενες γενιές, με τον ορθό τρόπο εκπαίδευσης, να μπορέσουν να βάλουν ένα τέλος σε αυτό το χάος και να δημιουργήσουν μια πιο ευχάριστη κοινωνική τάξη. Αν όσος είναι νέοι έχουν το πνεύμα της έρευνας, αν διαρκώς αναζητούν την αλήθεια όλων των πραγμάτων, πολιτικών και θρησκευτικών, προσωπικών και περιβαλλοντολογικών, τότε οι νέοι θα έχουν μεγάλη σημασία και υπάρχει ελπίδα για ένα καλύτερο κόσμο. Η πρόθυμη

έρεινα των νέων αμβλύνεται από τις πατριαρχικές μας διαβεβαιώσεις, την υπεροπτική ανυπομονησία μας και από τον τρόπο που συχνά αγνοούμε τις ερωτήσεις τους, επειδή φοβόμαστε το τι θα μπορούσαν να μας ρωτήσουν. Δεν τροφοδοτούμε τη δεσαρέσκειά τους, επειδή εμείς οι ίδιοι έχουμε πάψει να ρωτάμε.

Θα οφείλαμε να μάθουμε να σκεπτόμαστε καθαρά και χωρίς προκατάληψη, ώστε να μην εξαρτόμαστε εσωτερικά ούτε να έχουμε φόβο. Η ανεξαρτησία δεν είναι κάτι για το χρωματιστό χρώμα του χάρτη που το ονομάζουμε πατρίδα μας, αλλά για τον εαυτό μας σαν άτομα. Μολονότι εξωτερικά εξαρτόμαστε ο ένας από τον άλλο, αυτή η αλληλεξάρτηση δεν γίνεται σκληρή ή καταπιεστική αν είμαστε εσωτερικά ελεύθεροι από τον πόθο για δύναμη, για κοινωνική θέση και για αυθεντία. Πρέπει να καταλάβουμε το αίσθημα του ανικανοποίητου που οι περισσότεροι το φοβόμαστε. Το ανικανοποίητο μπορεί να φέρει εκείνο που φαίνεται σαν αταξία. Αν όμως οδηγεί όπως θα όφειλε, στη γνώση του εαυτού μας και στην αιταπάρνηση, θα δημιουργήσει τότε μια νέα κοινωνική τάξη και διαρκή ειρήνη. Με την αιταπάρνηση έρχεται αμέτρητη χαρά.

Αν εμείς που είμαστε μεγαλύτεροι μπορούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά καθώς αναπτύσσονται να σκέπτονται καθαρά και χωρίς πάθος, να αγαπούν και να μην προκαλούν εχθρότητα, τι περισσότερο μπορούμε να κάνουμε; Αν όμως εμείς διαρκώς πολεμούμε ο ένας τον άλλο, αν είμαστε ανίκανοι να φέρουμε ειρήνη και τάξη στον κόσμο μεταμορφώνοντας βαθιά τον εαυτό μας, τι αξία έχουν τα ιερά βιβλία και οι μύθοι των διαφόρων θρησκειών;

Το ανικανοποίητο είναι το μέσον για την ελευθερία, αλλά για να ψάξει κανείς να ανακαλύψει χωρίς προκατάληψη, δεν πρέπει να υπάρχει καμιά από τις συναισθηματικές εκείνες σπατάλες που συχνά παίρνουν τη μορφή πολιτικών συγκεντρώσεων, διακηρύξεων συνθημάτων, της αναζήτησης ενός πνευματικού διδασκάλου και των θρησκευτικών τελετών διαφόρων ειδών. Αυτή η διασπορά αμβλύνει το νου και την καρδιά και τα κάνει ανίκανα για μια βαθιά γνώση, και επομένως μπορούν εύκολα να διαπλαστούν από τις περιστάσεις και το φόβο. Ο ένθερμος πόθος για έρεινα και όχι η εύκολη μίμηση του πλήθους, θα φέρει μια νέα κατανόηση των τρόπων με τους οποίους ενεργεί η ζωή.

(Πηγή:Κρισναμούρτι, «Η Εκπαίδευση και η σημασία της ζωής»)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25, 106 71 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.210 3620702 ΤΗΛ & FAX: 210 3610961

Είσοδος Ελευθέρα – Ώρα 8:00 μμ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- Πέμπτη 12, ΑΠΟΛΛΩΝ. Γεώργιος Σιβηρίς: Το Βαθύτερο Νόημα του Πάσχα
Τετάρτη 18, ΥΠΑΤΙΑ. Ισιδώρα Γεωργιάδη: Η Μετενούγκωση
Πέμπτη 19, ΑΡΤΕΜΙΣ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Η Προσευχή
Παρασκευή 20, ΑΛΚΥΩΝ. Νίκος Κορμάνος: Η Ψυχή
Τρίτη 24, ΗΛΙΟΣ. Θ.Καφεντζόπουλος:
Η Εσωτερική Γενεολογία του Ανθρώπου
κατά την Άντι Μπέζαντ (Μέρος 6")
Τετάρτη 25, ΥΠΑΤΙΑ. Τάσος Προύσαλης:
Ο ρόλος του Πνευματικού Διδασκάλου στην Ινδική Σκέψη.
Πέμπτη 26, ΑΠΟΛΛΩΝ. Κυριακή Αντωνίου: Το Ντεβαχάν
Παρασκευή 27, ΑΛΚΥΩΝ. Κυριακή Αντωνίου:
Τα σύμβολα της Μινωικής Θρησκείας

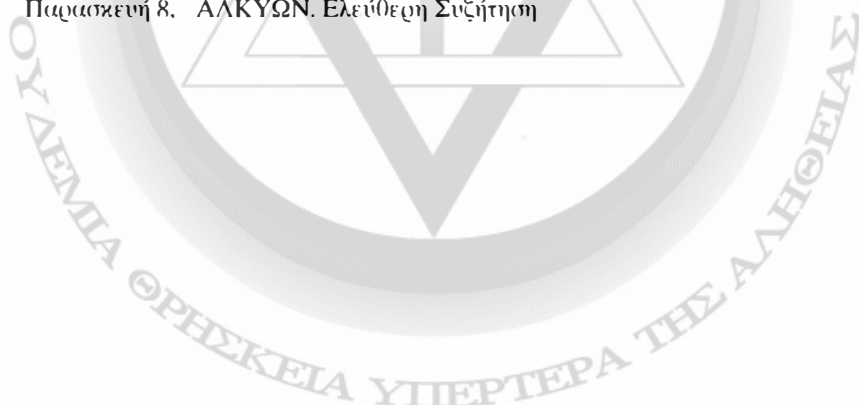
ΜΑΪΟΣ

- Τετάρτη 2, ΥΠΑΤΙΑ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Τα Αρχαία Μυστήρια
Πέμπτη 3, ΑΡΤΕΜΙΣ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Η Εσωτερική Γνώση
Παρασκευή 4, ΑΛΚΥΩΝ. Παναγιώτης Ζώης: Αναζητώντας τη Σιωπή
Τρίτη 8, Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ
Τετάρτη 9, ΥΠΑΤΙΑ. Περικλής Ιορδανίδης:
Η Απόκρυφη Διδασκαλία στους Μύθους
Πέμπτη 10, ΑΠΟΛΛΩΝ. Γεώργιος Σιβηρίς:
Μάγοι και Αλχημιστές του Μεσαίωνα
Παρασκευή 11, ΑΛΚΥΩΝ. Ηρώ Ζάραγκα:
Ύβρις – Άτη – Νέμεσις – Κάθαρσις
Τρίτη 15, ΗΛΙΟΣ. Ελεύθερο Φιλοσοφικό Θέμα
Τετάρτη 16, ΥΠΑΤΙΑ. Γεώργιος Σιβηρίς:
Στιγμιότυπα από τις σχέσεις Άννης Μπέζαντ – Κρισναμούρτι

- Πέμπτη 17. ΑΡΤΕΜΙΣ. Ιριγένεια Κασταμονίτη:
Οι Επτά Κοσμικές Ακτίνες
- Παρασκευή 18. ΑΛΚΥΩΝ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου:
Η ζωή και ο θάνατος του Κρισναμούρτι
- Τρίτη 22. ΗΛΙΟΣ. Θ.Καφεντζόπουλος:
Η Εσωτερική Γενεολογία του Ανθρώπου
κατά την Άννι Μπέζαντ (Μέρος 7)
- Τετάρτη 23. ΥΠΑΤΙΑ. Γεώργιος Τσαγκρινός:
Η Αρχαία Ελληνική Θρησκεία και Φιλοσοφία
- Πέμπτη 24. ΑΠΟΛΛΩΝ. Ηρώ Ζάραγκα: Ο «Αινίκτης» Ηράκλειτος
- Παρασκευή 25. ΑΛΚΥΩΝ. Θέμις Μανσόλας: Είναι η Αρετή διδακτέα;
- Τρίτη 29. ΗΛΙΟΣ. Ελεύθερο Φιλοσοφικό Θέμα
- Τετάρτη 30. ΥΠΑΤΙΑ. Τάσος Προύσαλης
Τα έξι Dharsanas - Το σύστημα της Sankya Yoga
- Πέμπτη 31. ΑΡΤΕΜΙΣ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Μπαγκαβάτ Γκιτά

ΙΟΥΝΙΟΣ

- Παρασκευή 1. ΑΛΚΥΩΝ. Θεόδωρος Κατσιφής:
Κρισναμούρτι – Περί Αλχημείας
- Τετάρτη 6. ΥΠΑΤΙΑ. Τάσος Προύσαλης:
Bakti Yoga – Η Ατραπός της Αφροσύνης
- Πέμπτη 7. ΑΠΟΛΛΩΝ. Γεώργιος Σιβρής: Η Ελευθερία της Σκέψης
- Παρασκευή 8. ΑΛΚΥΩΝ. Ελεύθερη Συζήτηση

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όρο-
φος Κωδ. 106 71, είναι ανοι-
κτά κάθε ημέρα από 10.30 -
1, εκτός Σαββάτου και Κυ-
ριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

**ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.**

Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βου-
κουρεσίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη
Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας
Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς
Λαμία: Γ. Μοντάφης
Λάρισα: Ισ. Φελλούς
Πάτρα: Σ. Ιγγλέσης
Ρόδος: Αντ. Βεργωτής
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης
Κύπρος:
Αθην. Παπαδόπουλος
Γρ. Αυξεντίου 29
Μέγαρο Δίπα 456
Τ.Τ. 6021, Λάρνακα
Τηλ. 00357-24654511 (Οικίας)

Όλα τα άρθρα γνωστών συγγραφέων που δημοσιεύονται
στο περιοδικό Ιλισός φέρουν την ευθύνη των ιδίων για το
περιεχόμενό τους και δεν σχολιάζονται ούτε λογοκρίνονται
από την συντακτική επιτροπή του Ιλισού.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΙΣΗΣ **ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:**

Στα Πόδια του Διδασκάλου - Κρισναμούρτι	5€
Η Εξέλιξη της Μορφής και της Ζωής - Άννη Μπέζαντ	10€
Προσέγγιση στην Πραγματικότητα - N. Sri Ram	8€
Οι Βαθύτερες Όψεις της Ζωής - N. Sri Ram.....	8€
Το Φως της Ασίας - Sir Edwin Arnold.....	16€
Οι Επτά Κοσμικές Ακτίνες Ernest Wood	14€

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΤΑ ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ **ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΕΡΓΑ**

Η Αρχαία Σοφία - Άννη Μπέζαντ
Η Ατραπός του Αποκρυφισμού - Α. Μπέζαντ, C.W. Leadbeater
Θεοί εν Εξορία - G. G. Van Der Leeuw
Yoga και Αποκρυφισμός - Έλενα Π. Μπλαβάτσκι

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και
στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,

T.T. 106 71

Τηλ. + Fax. 210 3610961

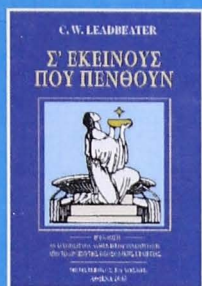
Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

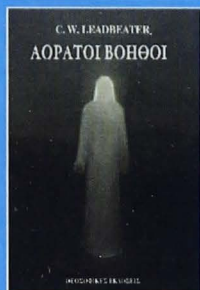
Όνοματεπώνυμο.....Τηλέφωνο.....
Οδός.....Αριθμός.....Πόλη.....Τ.Κ.....

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις

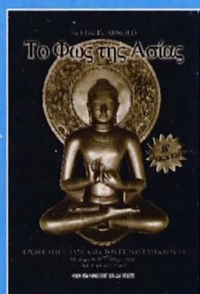

C W. Leadbeater Σ' Εκείνους που Πενθούν

C W. Leadbeater Αόρατοι Βοηθοί

(Πρώτη έκδοση στην Ελληνική γλώσσα)

Sir Edwin Arnold Το Φως της Ασίας

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και στα γραφεία
της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25, Τ.Τ. 106 71
Τηλ. + Fax. 210 3610961 Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή	
Αόρατοι Βοηθοί.....	14€
Σ' Εκείνους που Πενθούν.....	6€
Το Φως της Ασίας.....	14€

Κυκλοφορεί
η πρώτη έκδοση στην Ελληνική γλώσσα
του έργου του Καθηγητή
ERNEST WOOD

«ΟΙ ΕΠΤΑ ΚΟΣΜΙΚΕΣ ΑΚΤΙΝΕΣ»

- Τι είναι εκείνο που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την ιδιοσυγκρασία και τον προσανατολισμό της ζωής κάθε ατόμου, δίχως αυτό να προέρχεται απαραίτητα από κάποια οικογενειακή ή φυλετική κληρονομικότητα ή προδιάθεση;

- Ποιες είναι οι συμπαντικές ενέργειες που επιδρούν επάνω μας και μέσα μας, και οι οποίες χαρακτηρίζουν και κατευθύνουν την πορεία της ζωής μας;

- Τι είναι εκείνο που «ομαδοποιεί» κατά κάποιο τρόπο σε διαφορετικές κατηγορίες τους ανθρώπους αλλά και τα ζώα, τα φυτά, τα ορυκτά, χρώματα, ήχους και πλανήτες, όπως αναφέρεται σε ορισμένα βιβλία;

- Από πού προέρχονται οι δυνάμεις που θαρρείς ότι διαφοροποιούν τα πράγματα μεταξύ τους και τα ωθούν σε έναν παράξενο βαθμό συγγένειας διαφορετικής για κάθε «ομάδα»;

Στο παραπάνω βιβλίο του ο συγγραφέας, δίνει απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά αντλώντας από τη θεοσοφική διδασκαλία έτσι όπως την παρέδωσε η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι, την οποία συνδυάζει με την Ινδουιστική θρησκεία.